

Direcția
Analitică

CENTRUL NAȚIONAL ANTICORUPȚIE

ANALIZA STRATEGICĂ

**privind riscurile de integritate asociate actorilor antrenați în procesul
de recuperare a bunurilor infracționale, și anume avocați, executori
judecătorești și administratori de insolabilitate**

Chișinău 2026

Cuprins

Rezumat.....	3
Introducere.....	4
1. Cadrul Legislativ.....	6
2. Procesul de recuperare a bunurilor infracționale.....	10
2.1 Rolul avocatului.....	11
2.2 Rolul administratorului de insolabilitate.....	13
2.3 Rolul executorului judecătoresc.....	15
3. Avocații, administratorii autorizați și executorii judecătorești – entități raportoare în contextul Legii nr. 308/2007.....	17
4. Cuantumul onorariilor avocaților, administratorilor de insolabilitate și executorilor judecătorești.....	25
5. Repartizarea teritorială.....	30
6. Implicarea executorilor judecătorești, avocaților și administratorilor autorizați în acte de corupție și conexe.....	34
Concluzii.....	45
Recomandări.....	47

Analiza procesului de recuperare a bunurilor infracționale în Republica Moldova evidențiază existența unui cadru legislativ funcțional, aliniat standardelor internaționale și obiectivelor ODD 16.4, care vizează prevenirea și combaterea fluxurilor financiare ilicite, precum și consolidarea mecanismelor de confiscare și recuperare a activelor provenite din infracțiuni. Profesioniștii juridici, respectiv avocații, administratorii sau lichidatorii de insolabilitate și executorii judecătorești, sunt integrați prin Legea nr. 308/2017 în sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, având calitatea de entități raportoare și fiind supuși unui regim complex de conformitate și supraveghere. Cu toate acestea, analiza aplicării practice a acestui cadru normativ relevă vulnerabilități sistemice persistente, care afectează eficiența procedurilor de confiscare și recuperare a bunurilor.

Aferent avocatului, traficul de influență ar reprezenta o formă de corupție, implicând influențarea ilegală a judecătorilor, procurorilor și altor funcționari publici. Nerespectarea obligațiilor de raportare și a normelor de etică profesională subminează integritatea sistemului judiciar, instanțele aplicând sancțiuni, evidențiind necesitatea protejării actului de justiție și a încrederii publice. Analiza spețelor indică un număr total de 36 cazuri, dintre care 5 au fost comise de persoane implicate repetat în activități de trafic de influență sau infracțiuni conexe, ceea ce ar releva existența unor comportamente infracționale recurente și a unei predispoziții către comiterea faptelor de corupție.

În cazul executorilor judecătorești, coraportul dintre statutul de profesie independentă și exercitarea unor atribuții de interes public ar genera posibile riscuri. Cauzele penale înaintate în instanță în perioada 2023–2025 denotă implicarea mai multor executori judecătorești în fapte de trafic de influență, abuz în serviciu și delapidarea averii străine, prevăzute de art. 326, art. 327 și art. 191 din Codul penal.

Activitatea administratorilor și lichidatorilor de insolabilitate a evidențiat, de asemenea, multiple abuzuri, inclusiv vânzări ilegale de bunuri, blocarea abuzivă a conturilor și preluări ilegale de active, cauzând prejudicii semnificative creditorilor și entităților urmărite. Analiza cazurilor privind activitatea administratorilor de insolabilitate în perioada 2015–2025 evidențiază existența unor probleme sistemice grave în gestionarea procedurilor de insolabilitate, concretizate în fapte de abuz de serviciu, înșelăciune, trafic de influență și administrare frauduloasă a bunurilor debitorilor.

În mai multe situații au fost constatate vânzări ilegale de imobile fără evaluare și fără informarea creditorilor, validări nelegale de creanțe, blocări abuzive ale conturilor societăților și înstrăinări nejustificate de active, cu prejudicii ce variază de la 1,33 milioane lei până la peste 7,6 milioane lei, iar în alte cazuri fiind afectați peste 15 milioane lei prin măsuri nelegale.

Complexitatea fraudelor și dificultățile de probă reduc eficiența sancțiunilor și aplicarea legislației existente. Comparativ cu regimul din România, sistemul onorariilor în Republica Moldova este caracterizat prin flexibilitate și libertate contractuală, ceea ce permite adaptarea la specificul fiecărei cauze, dar generează lipsă de uniformitate și transparență, în timp ce reglementarea strictă din România, bazată pe grile minime și maxime, oferă predictibilitate, protecție juridică și reduce riscul practicilor neuniforme.

În ansamblu, analiza relevă posibila existența unui model sistemic de disimulare a averii și exploatare a zonelor de opacitate patrimonială, care ar submina recuperarea bunurilor infracționale.

Procesul de recuperare a bunurilor infracționale are drept scop restabilirea ordinii de drept și protejarea interesului public prin identificarea, indisponibilizarea, confiscarea și valorificarea bunurilor provenite din activități ilicite. Prin recuperarea acestor bunuri, statul urmărește nu doar sancționarea persoanelor vinovate, ci și restabilirea echității economice și juridice, prevenind folosirea resurselor obținute ilegal în scopuri care ar putea adânci fenomenul infracțional.

Recuperarea bunurilor infracționale este un proces complex, ce implică mai multe instituții și actori juridici, fiecare având un rol specific în implementarea acestuia. În cadrul acestui mecanism, avocații, executorii judecătorești și administratorii de insolabilitate joacă un rol fundamental, iar eficiența și integritatea procesului de recuperare depind în mare măsură de modul în care aceste funcții sunt îndeplinite. Fiecare dintre acești actori are responsabilități clare care, dacă sunt gestionate corect, contribuie la restabilirea ordinii publice și la reducerea fenomenului infracțional. Totodată, în absența unor reglementări și controale adecvate, aceștia pot deveni vulnerabili la conflicte de interese și abuzuri de putere, care afectează întregul sistem de justiție.

În Republica Moldova, cadrul normativ aplicabil în domeniul recuperării bunurilor infracționale este complex și multidimensional, fiind constituit din:

- **Codul penal al Republicii Moldova**, care reglementează cazurile și condițiile confiscării speciale și extinse a bunurilor;
- **Codul de procedură penală**, care stabilește procedura de aplicare a măsurilor asigurătorii și de confiscare;
- **Legea nr. 308/2017** privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
- **Legea nr. 48/2017** privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI), care prevede atribuțiile instituției responsabile de identificarea, urmărirea și administrarea bunurilor infracționale;
- **Hotărârea Guvernului nr. 684/2018** pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrate), care stabilește procedurile concrete de gestionare a bunurilor supuse măsurilor de siguranță.

În cadrul acestui proces, rolul profesiilor juridice reglementate – avocatul, executorul judecătoresc și administratorul de insolabilitate – este de o importanță esențială. Aceștia participă, fiecare în limitele competenței lor legale, la realizarea procedurilor de identificare, administrare, valorificare și distribuire a bunurilor confiscate.

Totuși, această activitate de recuperare a bunurilor infracționale poate fi afectată de riscuri semnificative legate de integritatea actorilor implicați în proces. Avocații, executori judecătorești și administratorii de insolabilitate joacă un rol crucial în gestionarea și valorificarea bunurilor infracționale, dar implicarea acestora în astfel de proceduri poate atrage riscuri legate de abuzuri de putere, conflicte de interese, trafic de influență sau chiar fapte de corupție. De asemenea, posibilele coluziuni între acești actori sau între aceștia și alte părți interesate pot compromite procesul de recuperare a bunurilor și pot duce la eșecul în a restabili ordinea publică și încrederea cetățenilor în sistemul judiciar.

În Republica Moldova, care se află într-un proces continuu de reformă a sistemului său de justiție, inclusiv în ceea ce privește consolidarea măsurilor anticorupție și a transparenței în domeniul administrativ, riscurile de integritate asociate cu acești actori sunt deosebit de relevante.

În acest context, evaluarea și analiza atentă a comportamentului și a responsabilităților avocaților, executorilor judecătorești și administratorilor de insolabilitate devine esențială pentru prevenirea și combaterea abuzurilor și pentru asigurarea unei gestionări corecte și legale a bunurilor confiscate.

De aceea, integritatea profesională devine un element central în derularea acestui proces. Ea se reflectă prin conduita etică a profesioniștilor implicați, prin aplicarea corectă a normelor legale și prin evitarea oricăror acțiuni care ar putea afecta imparțialitatea, independența sau credibilitatea actului de justiție.

Prezenta analiză își propune să abordeze aceste riscuri de integritate, să identifice vulnerabilitățile și să sugereze măsuri de prevenire și control eficient al acestora, pentru a asigura funcționarea corectă și transparentă a mecanismelor de recuperare a bunurilor infracționale în Republica Moldova.

1. Cadrul Legislativ

Statul de drept, fundament al oricărei societăți democratice, se întemeiază pe respectarea principiilor constituționale, a legalității și a egalității cetățenilor în fața legii. În acest context, Constituția Republicii Moldova consacră, prin art. 26 alin. (3), dreptul la apărare, garantând că „în tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu”. Această garanție constituțională reprezintă una dintre pietrele de temelie ale procesului echitabil și asigură exercitarea efectivă a drepturilor procedurale. În completare, art. 16 alin. (2) din aceeași lege fundamentală consacră principiul egalității tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără nicio formă de discriminare, indiferent de origine, sex, religie, avere sau apartenență politică.

Aceste principii constituționale stabilesc un angajament clar al statului față de promovarea legalității, prevenirea abuzurilor și a faptelor de corupție, determinând ca avocații, executorii judecătorești și administratorii autorizați în procedurile de insolabilitate să își exercite atribuțiile profesionale în conformitate cu legea și în interesul public. Integritatea, competența profesională și transparența sunt valori fundamentale care trebuie să ghideze activitatea acestor profesii juridice reglementate, contribuind la consolidarea încrederii publice în justiție și în instituțiile statului.

Cadrul normativ aplicabil acestor domenii este amplu și complex, fiind conceput pentru a asigura exercitarea profesiei într-un mod etic, eficient și responsabil. Reglementările juridice au ca scop garantarea respectării principiilor deontologice, evitarea conflictelor de interese, prevenirea abuzurilor de putere și combaterea corupției.

Printre principalele acte normative relevante pentru activitatea profesiilor juridice se numără:

1. Constituția Republicii Moldova
2. Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură;
3. Legea nr. 161/2014 cu privire la administratorii autorizați;
4. Legea nr. 113/2010 privind executorii judecătorești;
5. Legea nr. 34/2024 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative;
6. Legea nr. 213/2023 taxei de stat;
7. Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale;
8. Legea nr. 149/2012 insolabilității;
9. Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat;
10. Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
11. Codul de executare al Republicii Moldova;
12. Codul penal al Republicii Moldova;
13. Codul civil al Republicii Moldova;
14. Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova
15. Hotărârea nr. 886/2010 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare;
16. Hotărârea de Guvern nr. 684/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrare);
17. Hotărârea nr. 19-02/2022 privind recomandările cuantumului onorariilor avocaților și

compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică¹;

18. Codul bunelor practici cu privire la normele de aplicare practică la determinarea cuantumului minim al onorariului fix al administratorului provizoriu, administratorului insolabilității-lichidatorului².

Profesia de avocat este reglementată în detaliu prin Legea nr. 1260/2002, care definește statutul juridic al avocatului, condițiile de licențiere, formele de organizare a activității (cabinet individual, birou asociat, societate civilă profesională), precum și drepturile și obligațiile sale. Activitatea avocatului este ghidată de Codul deontologic și de Statutul profesiei de avocat, fiind supravegheată de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, care are rolul de a asigura respectarea normelor etice și de a proteja independența profesiei.

Hotărârea nr. 19-02/2022, adoptată de Consiliul Uniunii Avocaților, a avut un rol important în actualizarea sistemului de onorarii, stabilind un interval recomandat pentru tariful orar între 70–170 euro, în temeiul art. 38 alin. (6) și art. 39 din Legea nr. 1260/2002. Această măsură urmărește ajustarea remunerației la condițiile economice actuale și asigurarea unei practici unitare în remunerarea serviciilor avocațiale.

De asemenea, potrivit art. 17 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, orice participant la procesul penal – inculpat, parte vătămată sau alt subiect procesual – are dreptul de a fi asistat sau reprezentat de avocat în toate fazele procesului, inclusiv în cadrul audierilor sau al măsurilor de constrângere.

În contextul procedurilor privind bunurile infracționale, avocatul are un rol determinant în protejarea drepturilor clientului, prin contestarea măsurilor de indisponibilizare, confiscare sau recuperare a bunurilor. Legislația în vigoare oferă posibilitatea restituirii bunurilor către proprietar, în măsura în care instanța de judecată constată lipsa temeiului legal pentru menținerea sechestrului sau confiscării.

Prin urmare, cadrul legislativ al Republicii Moldova referitor la activitatea avocaților, executorilor judecătorești și administratorilor autorizați configurează un sistem juridic coerent, menit să asigure exercitarea acestor profesii în spiritul legalității, transparenței și eticii profesionale. Aceste reglementări contribuie la consolidarea încrederii publice în justiție, la promovarea integrității în sectorul juridic și la respectarea drepturilor fundamentale ale omului, în conformitate cu principiile constituționale și cu valorile statului de drept.

Conform Legii nr. 113/2010 privind executorii judecătorești și Codului de executare al Republicii Moldova, executorul judecătoresc este o persoană fizică investită de stat cu autoritatea de a realiza activități de interes public, având misiunea de a asigura executarea silită a hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii.

Legea stabilește cerințele de accesare în profesie, care includ: absolvirea studiilor juridice superioare, efectuarea stagiului profesional, promovarea examenului de calificare și obținerea licenței eliberate de Ministerul Justiției. Activitatea poate fi organizată sub formă de birou individual sau birou asociat, iar exercitarea profesiei este incompatibilă cu alte activități care ar putea afecta independența sau imparțialitatea executorului.

¹ https://uam.md/wp-content/uploads/2026/07/Hot.-nr.-01-02_05.01.2026-privind-recomandarile_onorarii-avocati.pdf

² <https://www.uaam.md/storage/files/Norme%20de%20aplicare%20practic%C4%83%20la%20determinarea%20cuantumului%20minim%20al%20onorariului%20fix%20al%20administratorului%20provizoriu,%20administratorului%20insolabilit%C4%83%C8%9Bii-lichidatorului.pdf>

Conform legislației în vigoare, activitatea executorilor judecătorești este supravegheată și reglementată de Ministerul Justiției și de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, care asigură respectarea normelor legale și deontologice, precum și aplicarea măsurilor disciplinare în caz de abateri.

Hotărârea Guvernului nr. 886/2010 privind aprobarea Regulamentului privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare stabilește regulile privind determinarea și aplicarea taxelor aferente procedurii de executare silită, asigurând transparența și echitatea în remunerarea muncii executorului.

Executorul judecătoresc are obligația de a acționa cu imparțialitate, obiectivitate și în conformitate cu legea, urmărind satisfacerea drepturilor creditorului, fără a aduce atingere intereselor legitime ale debitorului. Actele întocmite de executor pot fi contestate în instanță, iar în caz de abateri disciplinare grave, acesta poate fi suspendat, sancționat sau radiat din profesie, potrivit prevederilor legale și regulamentelor profesionale.

Activitatea administratorilor autorizați (inclusiv a administratorilor provizorii și a lichidatorilor) este reglementată de Legea nr. 149/2012 privind insolvabilitatea și de Legea nr. 161/2014 privind administratorii autorizați. Aceștia sunt profesioniști investiți cu atribuții de administrare a procedurilor de insolvabilitate, având rolul de a gestiona patrimoniul debitorului, fie în scopul reorganizării acestuia, fie în vederea lichidării bunurilor și distribuirii fondurilor către creditori.

Pentru exercitarea acestei profesii este necesară obținerea unei licențe din partea Ministerului Justiției, promovarea examenului de calificare și respectarea normelor de conduită profesională. În temeiul art. 68 alin. (6) din Legea nr. 149/2012, activitatea de administrator sau lichidator este compatibilă cu profesiile de avocat, consilier juridic, expert contabil, evaluator, auditor financiar, arbitru, mediator, conciliator și expert financiar. Această compatibilitate asigură un cadru interdisciplinar al profesiei, facilitând gestionarea eficientă a procedurilor de insolvabilitate.

În faza inițială a procedurii de faliment, instanța de insolvabilitate desemnează o persoană fizică în calitate de administrator provizoriu, care are obligația de a conduce activitatea debitorului și de a exercita atribuțiile stabilite de instanță, în conformitate cu legea.

De asemenea, Codul bunelor practici oferă orientări cu privire la stabilirea cuantumului minim al onorariului pentru administratorii provizorii, administratorii de insolvabilitate și lichidatori, contribuind la transparență, uniformitate și echitate în procesul de remunerare profesională.

Principiul integrității în exercitarea profesiilor juridice.

Integritatea reprezintă un pilon fundamental al exercitării profesiilor juridice reglementate, fiind o condiție indispensabilă pentru menținerea încrederii publicului în sistemul de justiție. În sens larg, integritatea presupune nu doar respectarea strictă a legii, ci și manifestarea unei conduite morale ireproșabile, caracterizate prin onestitate, imparțialitate, transparență, loialitate și responsabilitate.

Pentru profesioniștii dreptului – avocați, executori judecătorești și administratori autorizați – integritatea înseamnă exercitarea atribuțiilor în interesul legii și al justiției, fără influențe externe, conflicte de interese sau practici abuzive. Lipsa integrității conduce inevitabil la discreditarea profesiei, subminând încrederea publicului în instituțiile judiciare și afectând funcționarea statului de drept.

Prin urmare, integritatea se reflectă în:

- transparența în luarea deciziilor și gestionarea fondurilor;
- responsabilitatea profesională față de clienți, instanțe și instituțiile statului;
- respectarea eticii și deontologiei profesionale;
- evitarea conflictelor de interese și a incompatibilităților;
- combaterea corupției și a îmbogățirii nejustificate.

2. Procesul de recuperare a bunurilor infracționale

Potrivit Programului Național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023- 2027, se asigură alinierea cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) și contribuie la realizarea ODD 16 – promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți - prin atingerea unuia dintre indicatorii globali cheie, și anume reducerea semnificativă a fluxurilor financiare ilicite și consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate (ODD16.4), precum și realizarea procesului de armonizare și aliniere a cadrului legislativ național la prevederile Directivei (UE) 2024/1260 privind recuperarea și confiscarea activelor.

Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) este o subdiviziune a Centrului Național Anticorupție, creată pentru urmărirea și identificarea bunurilor infracționale și acumularea probelor prin efectuarea investigațiilor paralele și întocmirea proceselor-verbale de consemnare a rezultatelor acestora, precum și indisponibilizarea bunurilor infracționale în condițiile Codului de procedură penală a Republicii Moldova. Platforma de coordonare națională, înființată în decembrie 2023, reunește ARBI, Procuratura Generală, CNA, Ministerul Justiției și alte instituții implicate, pentru a eficientiza identificarea, sechestrul și confiscarea bunurilor provenite din corupție și crimă organizată.

Procesul de recuperare a bunurilor infracționale este orientat spre identificarea și implementarea de mecanisme, care îmbunătățesc eficiența în sechestrarea, confiscarea și recuperarea efectivă a bunurilor, și permite reutilizarea socială a acestora. Programul recunoaște pluralitatea instituțiilor implicate în procesul de recuperare a bunurilor în Republica Moldova și recunoaște responsabilitatea fiecărei instituții în implementarea măsurilor care urmăresc sporirea eficacității acestuia. Acest proces este complex și implică mai multe etape și alți actori, inclusiv avocații, administratorii de insolvență și executorii judecătorești.

Recuperarea bunurilor infracționale presupune identificarea, indisponibilizarea, administrarea, valorificarea, confiscarea, inclusiv reutilizarea socială a bunurilor și, după caz returnarea.

2.1 Rolul avocatului

În legislația din Republica Moldova, avocatul are un rol central în promovarea și apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice. Avocatul intervine primar în apărare pentru persoana învinuită, dar de asemenea poate reprezenta interesele părții civile (victimă) sau ale părții civilmente responsabile. Avocatul asigură dreptul la apărare conform art. 17 din Codul de Procedură Penală, orice persoană învinuită sau bănuită are dreptul de a fi asistată sau reprezentată de un apărător sau avocat, în mod similar partea vătămată poate fi reprezentată de avocat.

Participarea la procedura penală, în special în ceea ce privește măsurile asigurătorii: Codul de procedură penală prevede, la Art. 202 („Măsuri asigurătorii pentru repararea prejudiciului, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, pentru garantarea executării pedepsei amenzii și pentru compensarea cheltuielilor de judecată”), că organul de urmărire penală, din oficiu, sau instanța de judecată, la cererea motivată a părților, poate lua, în cursul procesului penal, măsuri asigurătorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, de acțiunea civilă, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, pentru garantarea executării pedepsei amenzii și pentru compensarea cheltuielilor de judecată.

Totodată, măsurile asigurătorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii și pentru compensarea cheltuielilor de judecată, constau în sechestrarea bunurilor mobile și imobile în conformitate cu art. 203-210 CPP.

Confiscarea specială, conform art. 106 din Codul Penal al RM confiscarea specială ca trecerea forțată și gratuită în proprietatea statului a bunurilor ce au fost utilizate, destinate, rezultate din infracțiuni etc. La această etapă, avocatului îi revine rolul de a apăra drepturile și interesele legitime ale clientului, fie că este acuzat sau o terță parte afectată de confiscare. Acesta, pentru a contesta sau diminua efectele confiscării oferă asistență juridică calificată, explică procedurile legale, drepturile și opțiunile clientului și prezintă argumentele în instanță. Avocatul are rolul de a interveni pentru a demonstra proveniența legală a bunurilor, de a argumenta împotriva confiscării dacă nu există probe suficient de clare sau dacă procedura nu a fost respectată.

Confiscarea extinsă, conform art. 106¹ din Codul Penal al RM, sunt supuse confiscării extinse și alte bunuri decât cele indicate la art. 106, în cazul în care persoana este bănuită, învinuită, inculpată sau condamnată pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 140¹–142, 144, 158, art. 164 alin. (2) lit. f), art. 165–168, art. 171 alin. (2) lit. a) și alin. (3) lit. a), art. 172 alin. (2) lit. a) și alin. (3) lit. a), art. 173 alin. (2), art. 174-175¹, 181¹-181³, 186-191, 206, 208-208², 214¹, 217-217⁴, 218-220¹, 223-233, 236-246¹, art. 247 alin. (2), art. 248-253, 257, 259-260⁶, 260⁸, 275, 278-280, 282-286, 289-290, 292, 295-295², 302, 324-329, 330², 332-335¹, 342, 343, 361 și 362¹, dacă fapta este de natură să genereze un beneficiu economic. La această etapă, avocatul poate contesta aplicarea extinsă, poate furniza probe pentru legătura între bunuri și sursa legală, și poate argumenta protecția drepturilor persoanei condamnate sau terților.

În conformitate cu Legea nr. 34 privind efectuarea decontărilor în numerar și pentru modificarea unor acte normative, care are ca obiect efectuarea decontărilor aferente operațiunilor de plată pe teritoriul Republicii Moldova, modul și limitele de efectuare a decontărilor. Astfel,

potrivit art. 2, alin (1) lit. e) prezenta lege se aplică persoanelor fizice care desfășoară activitatea profesională în sectorul justiției sau în domeniul sănătății. Subsidiar, conform art. 5, alin (2) Persoanele specificate la art. 2 alin. (1) lit. e) au dreptul să încaseze plăți în numerar pentru serviciile prestate, din partea beneficiarului acestor servicii sau a reprezentantului acestuia, în sumă ce nu depășește cumulativ 100 000 lei anual per asociat/acționar.

Potrivit legislației R. Moldova, avocatul nu este subiect al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Totuși, odată preluarea de către avocat a unei funcții de conducere în organele de conducere, licențiere sau disciplină a Uniunii Avocaților, acesta este obligat să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu Legea 133/2016. La fel, în cazul când persoana care desfășoară activitate profesională de avocat deține, în condițiile legii, calitatea de consilier local/raional sau exercită un mandat public, acesta este obligat să depună declarația de avere și interese personale.

Un alt caz cu privire la depunerea declarației de avere și interese personale de către persoanele ce practică activitatea de avocat se referă la avocații ce candidează pentru funcții de membri în Consiliul Superior al Magistraturii sau Consiliul Superior al Procurorilor, care sunt supuși evaluării integrității financiare și etice de către comisiile speciale, aceștia având obligația de a depune declarația de avere și interese personale, chiar dacă în perioada declarării nu erau subiecți ai Legii nr. 133/2016.

Cu privire la bunuri imobile, analiza unor informații aferente infracțiunilor de corupere pasivă (art. 324 CP), corupere activă (art. 325 CP) și trafic de influență (art. 326 CP) în care sunt implicați unii avocați a scos în evidență o serie de riscuri de integritate, manifestate prin:

- raportarea către Serviciul Fiscal de Stat a unor venituri relativ mici obținute din activitate;
- procurarea bunurilor imobile situate peste hotarele R. Moldova, în special în România;
- deținerea bunurilor imobile prin intermediul persoanelor terțe, în special concubini, frați, părinți și copii minori, precum și prin intermediul unor companii asociate acestora;
- obținerea veniturilor din darea în locațiune a bunurilor imobile;
- gestionarea conturilor bancare deținute de rude în cadrul instituțiilor financiare din țară;
- utilizarea unităților de transport aflate în proprietatea organizațiilor de creditare nebanară, companiilor din aria vânzărilor de autovehicule și persoanelor asociate acestora, precum și în proprietatea rudelor;
- introducerea unor sume bănești în țară, atât prin post vamal, cât și prin transferuri de la persoanele aflate în străinătate;
- tranzacții în conturile bancare, inclusiv a rudelor, aferente donațiilor.

În concluzie, riscurile indicate supra evidențiază faptul că persoanele vizate utilizează tehnici de mascare sau deghizare a bunurilor și veniturilor, asociate cu utilizarea surselor financiare provenite din posibile activități ilicite pentru achiziții de bunuri, atât în R. Moldova, cât și peste hotare.

2.2 Rolul administratorului de insolabilitate

Administratorul de insolabilitate reprezintă o figură centrală în procedura de insolabilitate reglementată de Legea insolabilității nr. 149/2012 și de Legea nr. 161/2014 privind administratorii autorizați. Acesta este un profesionist autorizat, investit cu atribuții complexe de administrare, evaluare și valorificare a patrimoniului debitorului, cu scopul principal de a asigura satisfacerea creanțelor creditorilor și de a respecta principiile legalității, transparenței și bunei-credințe.

Unul dintre rolurile esențiale ale administratorului în cadrul procedurii de insolabilitate îl constituie identificarea și inventarierea patrimoniului debitorului. Potrivit art. 61 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149/2012, administratorul are obligația de a stabili componența masei debitoare, de a identifica bunurile aflate în posesia debitorului sau a terților și de a asigura integritatea acestora. În acest proces, administratorul trebuie să analizeze proveniența bunurilor și să stabilească dacă acestea pot avea origine infracțională.

În cazul în care administratorul constată existența unor indicii de infracțiune – cum ar fi sustragerea bunurilor, ascunderea activelor, falsificarea documentelor contabile sau dobândirea ilicită a unor bunuri – el are obligația legală de a informa organele competente. Conform art. 62 alin. (2) lit. e) din Legea insolabilității, administratorul trebuie să sesizeze autoritățile de urmărire penală atunci când, în exercitarea atribuțiilor sale, constată fapte ce pot constitui infracțiuni. Această obligație este consolidată și de prevederile art. 274 alin. (1) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, potrivit căreia orice persoană care are cunoștință despre comiterea unei infracțiuni este ținută să o denunțe.

Un alt aspect important al rolului administratorului de insolabilitate îl constituie cooperarea cu Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI), structură specializată în cadrul Centrului Național Anticorupție. În baza Legii nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, la art. 11, alin. (3), ARBI poate contracta persoane fizice și juridice, de drept public și privat, specializarea cărora va asigura cea mai eficientă realizare a atribuțiilor de evaluare și administrare a bunurilor infracționale indisponibilizate. În contextul dat, administratorul poate contribui la procesul de recuperare a activelor infracționale, asigurând protejarea și prevenirea utilizării procedurii de insolabilitate ca mijloc de disimulare a bunurilor obținute ilegal.

Totodată, art. 63 din Legea insolabilității impune administratorului obligația de a acționa cu diligență, imparțialitate și profesionalism, în interesul tuturor creditorilor. În cazul bunurilor suspectate a avea proveniență infracțională, administratorul trebuie să asigure conservarea acestora până la clarificarea situației juridice de către organele competente, evitând orice act de dispoziție care ar putea prejudicia interesele creditorilor sau ar împiedica confiscarea bunurilor.

În ceea ce privește răspunderea profesională, art. 27 și 28 din Legea nr. 161/2014 prevăd că administratorul de insolabilitate răspunde disciplinar, civil și penal pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor sale, inclusiv pentru omisiunea de a sesiza organele de drept ori pentru gestionarea defectuoasă a bunurilor suspecte de proveniență infracțională. Această răspundere constituie o garanție a integrității și a respectării standardelor profesionale.

În concluzie, administratorul de insolabilitate are un rol esențial în procesul de recuperare a bunurilor infracționale. Prin activitatea sa de identificare, conservare și raportare a activelor debitorului, precum și prin colaborarea cu autoritățile de aplicare a legii și cu ARBI,

administratorul contribuie direct la protejarea interesului public și la eficientizarea mecanismului de recuperare a bunurilor provenite din infracțiuni. Funcția sa implică nu doar competență profesională, ci și o înaltă responsabilitate juridică și morală, în concordanță cu principiile statului de drept și ale justiției economice din Republica Moldova.

Cu privire la bunuri imobile, analiza unor informații aferente infracțiunilor de corupere pasivă (art. 324 CP), corupere activă (art. 325 CP) și trafic de influență (art. 326 CP) în care sunt implicați unii administratorii autorizați, a scos în evidență unele riscuri manifestate prin:

- procurarea bunurilor imobile situate peste hotarele R. Moldova, în special în România;
- dobândirea în proprietate prin contract de vânzare-cumpărare a mai multor terenuri agricole;
- deținerea și gestionarea conturilor bancare deschise în instituții financiare din străinătate, în special în România;
- deținerea cote-părți în cadrul companiilor din România;
- deținerea bunurilor imobile prin intermediul copiilor, care la data tranzacției erau minori.

2.3 Rolul executorului judecătoresc

Activitatea executorilor judecătorești în Republica Moldova este reglementată prin Legea nr. 113/2010 cu privire la executorii judecătorești, Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443 din 24.12.2004 și alte acte normative conexe (Regulamente, Instrucțiuni ale Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, ordine ale Ministerului Justiției).

Executorul judecătoresc are statut de persoană cu funcție publică autonomă, care exercită activități de interes public, investit cu competența legală de a aduce la îndeplinire titlurile executorii emise de instanțele judecătorești și de alte organe abilitate.

Executorul judecătoresc are competența de a pune în aplicare titlurile executorii - acestea pot fi hotărâri judiciare definitive care ordonă confiscarea specială sau extinsă a bunurilor, plata de despăgubiri către partea civilă etc. Conform art. 10 al Codului de executare al Republicii Moldova reglementează procedura de executare silită care reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile.

Potrivit art. 10 din Codul de executare, procedura de executare silită reprezintă un ansamblu de măsuri prevăzute de lege, prin care creditorul își realizează, prin intermediul executorului judecătoresc și cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile recunoscute printr-un document executoriu, atunci când debitorul nu își îndeplinește de bunăvoie obligațiile stabilite prin titlul executoriu.

Executorul judecătoresc este autoritatea care pune în executare hotărârile judecătorești definitive și alte acte cu forță executorie, asigurând realizarea efectivă a drepturilor și obligațiilor stabilite prin acestea.

În contextul recuperării bunurilor infracționale, executorul judecătoresc are următoarele competențe principale:

- executarea hotărârilor de confiscare specială sau extinsă – punerea în aplicare a dispozițiilor instanței privind confiscarea bunurilor provenite din infracțiuni, în conformitate cu dispozițiile Codului penal și ale Codului de executare;
- executarea hotărârilor de despăgubire civilă – asigurarea recuperării prejudiciului material cauzat victimei infracțiunii (persoană fizică sau juridică);
- aplicarea măsurilor de executare silită – urmărirea veniturilor, bunurilor mobile și imobile ale debitorului, indisponibilizarea și valorificarea acestora prin procedurile prevăzute de lege.

Etapă executării silite reprezintă ultima fază a procesului penal sau civil, prin care se asigură efectivitatea hotărârii judecătorești. După pronunțarea unei hotărâri definitive de condamnare, de confiscare sau de despăgubire, instanța emite titlul executoriu, care este transmis executorului judecătoresc competent teritorial. În temeiul titlului executoriu, executorul:

- inițiază procedura de executare silită, întocmind procesul-verbal de intentare a executării;
- identifică bunurile supuse confiscării sau urmăririi, inclusiv prin solicitarea de informații de la autorități publice, bănci, registre cadastrale și alte instituții abilitate;
- aplică sechestrul sau poprirea asupra bunurilor și conturilor bancare ale debitorului;
- organizează licitația publică de vânzare a bunurilor confiscate sau urmărite silit, în conformitate cu dispozițiile Capitolului VI din Codul de executare;
- distribuie sumele obținute, conform ordinii legale: către bugetul de stat, în cazul

confiscărilor speciale/extinse, sau către partea civilă, în cazul despăgubirilor.

Atunci când instanța a dispus restituirea unor bunuri către persoana vătămată, executorul judecătoresc este responsabil să:

- identifice bunurile în cauză în posesia debitorului;
- asigure ridicarea efectivă a acestora;
- transmită bunurile către proprietarul de drept, întocmind actele de predare-primire, conform procedurilor prevăzute de lege. Astfel, executorul asigură executarea materială a hotărârii de restituire, contribuind la realizarea drepturilor patrimoniale ale părții vătămate.

În exercitarea atribuțiilor sale, executorul judecătoresc colaborează cu:

- organele de urmărire penală și procurorii, pentru identificarea bunurilor provenite din infracțiuni;
- Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) din cadrul CNA, pentru valorificarea bunurilor sechestrate;
- instituțiile financiare și bancare, pentru aplicarea măsurilor de indisponibilizare a conturilor;
- organele fiscale și cadastrale, pentru verificarea situației patrimoniale a debitorului.

Este de menționat că, la data de 18.02.2025 a fost semnat Acordul de colaborare interinstituțională dintre Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, aferent:

- evidenței bunurilor infracționale sechestrate, administrate, valorificate și confiscate;
- administrării și valorificării a bunurilor infracționale;
- recuperării efective a bunurilor infracționale;
- elaborării, revizuirii și ajustării cadrului normativ care reglementează procesul de recuperare a bunurilor infracționale;
- omologării și uniformizării practicii de recuperare a bunurilor infracționale;
- executării documentelor executorii în materie de recuperare a bunurilor infracționale.

Această colaborare interinstituțională asigură eficiența recuperării prejudiciilor cauzate prin infracțiune și executarea efectivă a hotărârilor judecătorești. Executorii judecătorești joacă un rol esențial în etapa post-judecată, fiind veriga finală a procesului de justiție care garantează transformarea unei hotărâri judecătorești într-un rezultat concret.

Prin atribuțiile lor, aceștia contribuie direct la consolidarea autorității hotărârilor judecătorești, asigurarea recuperării bunurilor infracționale și a restituirii prejudiciilor, menținerea încrederii publice în eficiența sistemului de justiție.

3. Avocații, administratorii autorizați și executorii judecătorești - entități raportoare în contextul Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Potrivit art. 4 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, avocații, executorii judecătorești și administratorii de insolabilitate sunt calificați drept entități raportoare, fiind astfel supuși obligațiilor prevăzute de actul normativ menționat.

În temeiul dispozițiilor aceleiași legi, avocații sunt obligați să raporteze către autoritatea competentă cazurile în care, în exercitarea atribuțiilor profesionale, acordă asistență clienților lor pentru întocmirea sau perfectarea unor operațiuni care privesc:

- cumpărarea ori vânzarea de bunuri imobile, acțiuni, părți sociale sau elemente ale fondului de comerț;
- administrarea instrumentelor financiare, a valorilor mobiliare ori a altor bunuri aparținând clienților;
- efectuarea de operațiuni sau tranzacții ce implică sume de bani ori transferuri de proprietate;
- constituirea sau administrarea de conturi bancare, conturi de economii sau conturi de valori mobiliare;
- organizarea procesului de subscriere a aporturilor necesare constituirii, funcționării sau administrării unei societăți;
- constituirea, administrarea ori conducerea unor societăți, organisme de plasament colectiv în valori mobiliare sau alte structuri similare;
- participarea, în numele sau pentru clienții lor, la orice operațiune cu caracter financiar ori vizând bunuri imobile, precum și la crearea, funcționarea sau administrarea de fiducii, societăți, fundații ori structuri similare.

Legea nr. 308/2017 stabilește în mod expres că obligația de raportare nu se aplică informațiilor obținute de avocat în procesul de apărare sau reprezentare a clientului în cadrul procedurilor judiciare, inclusiv în contextul oferirii consultanței juridice referitoare la inițierea sau evitarea unor astfel de proceduri.

Această limitare reprezintă o garanție a respectării principiului confidențialității și al secretului profesional, consacrat prin art. 55 din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, potrivit căruia avocatul este obligat să păstreze secretul profesional asupra oricăror date, fapte sau informații de care ia cunoștință în exercitarea mandatului său.

Totodată, Legea nr. 308/2017 introduce o delimitare clară între protecția legitimă a confidențialității profesionale și obligația de raportare a suspiciunilor rezonabile privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului. În consecință, atunci când avocatul acționează în afara activității de apărare sau reprezentare procesuală – respectiv atunci când participă la realizarea unor operațiuni juridice cu caracter patrimonial sau financiar – acesta dobândește calitatea de entitate raportoare și devine subiect al obligațiilor de raportare și de diligență prevăzute de lege.

Implementarea Legii nr. 308/2017 reflectă efortul de armonizare a legislației naționale cu standardele internaționale în domeniul combaterii spălării banilor, în special cu Directivele Uniunii Europene și recomandările FATF (Financial Action Task Force).

Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor reprezintă actul normativ cu forță juridică primară care reglementează procedura de constatare a încălcărilor comise de entitățile raportoare, de persoanele cu funcții de conducere de rang superior, de persoanele cu funcții de răspundere, precum și de angajații entităților raportoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Legea definește competențele autorității responsabile în procesul de constatare a încălcărilor, stabilește tipurile de fapte sancționabile, prevede sancțiunile aplicabile acestora, determină criteriile și principiile de individualizare a sancțiunilor, precum și regimul juridic al procedurilor de examinare și soluționare. Totodată, actul reglementează drepturile și obligațiile subiectului controlului, modul de contestare a actelor emise și asigură cadrul general necesar pentru realizarea atribuțiilor autorităților competente în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Regulamentul privind efectuarea procedurilor de control la entitățile raportoare, individualizarea și aplicarea sancțiunilor pentru faptele ce constituie încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, aprobat prin Ordinul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nr. 50 din 08 decembrie 2020, constituie actul normativ subordonat legii, prin care se operaționalizează prevederile Legii nr. 75/2020 și ale legislației speciale în domeniu.

Regulamentul reglementează procedura concretă de desfășurare a controalelor efectuate de SPCSB asupra entităților raportoare, definind tipurile de controale, etapele controlului, documentele și informațiile ce pot fi solicitate, modul de evaluare a conformității, procedura de documentare a încălcărilor și modalitatea de întocmire a actelor de control. De asemenea, regulamentul stabilește mecanismele practice de aplicare a sancțiunilor, inclusiv criteriile de individualizare a acestora, circumstanțele atenuante și agravante, forma și conținutul deciziei de sancționare și procedura de comunicare a acesteia.

În ansamblu, Legea nr. 75/2020 și Regulamentul aprobat prin Ordinul SPCSB nr. 50/2020 formează un cadru normativ integrat: legea reglementează principiile, competențele și procedura generală de constatare și sancționare, iar regulamentul detaliază procedurile operaționale și tehnice necesare punerii în aplicare a acestor prevederi la nivelul activității de control desfășurate de SPCSB.

Totuși, extinderea obligațiilor de raportare asupra profesiei de avocat a generat controverse în plan deontologic și instituțional, fiind invocată de Uniunea Avocaților din Republica Moldova riscul „eroziunii principiului confidențialității și al independenței profesionale”. În documentele publice ale Uniunii se subliniază că aplicarea măsurilor de precauție sporită și a obligațiilor de raportare „pentru activitatea profesională obișnuită a avocatului” ar putea conduce la identificarea nejustificată a avocatului cu clientul său și la afectarea dreptului la apărare.

Prin urmare, se impune interpretarea și aplicarea normelor Legii nr. 308/2017 într-o manieră proporțională și compatibilă cu principiile fundamentale ale profesiei de avocat, în scopul menținerii echilibrului între interesul public în combaterea criminalității financiare și protejarea confidențialității relației avocat–client.

Profesia de administrator autorizat se supune, potrivit legislației în vigoare, unui regim juridic complex, aflat la intersecția normelor de drept civil, comercial și administrativ. Prin modificările operate la Legea nr. 308 din 22 decembrie 2017 privind prevenirea și combaterea

spălării banilor și finanțării terorismului, prin Legea nr. 66 din 30 martie 2023, categoria profesiilor obligate să aplice măsuri de prevenire și raportare a fost extinsă, incluzând în mod expres și administratorii autorizați în calitate de entități raportoare.

Această includere implică pentru administratorii autorizați o serie de obligații legale specifice, între care se numără:

- aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, prin identificarea și verificarea identității persoanelor cu care interacționează profesional;
- identificarea tranzacțiilor suspecte și evaluarea riscului de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului în contextul operațiunilor administrate;
- raportarea către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) a tranzacțiilor care prezintă elemente de suspiciune sau care depășesc pragurile valorice prevăzute de lege;
- implementarea unor mecanisme interne de control, conformitate și instruire profesională în materia prevenirii spălării banilor.

Astfel, prin Legea nr. 66/2023, administratorii autorizați au devenit subiecți direcți ai regimului de conformitate instituit de Legea nr. 308/2017, fiind plasați sub supravegherea și monitorizarea autorităților competente, alături de alte profesii juridice și financiare expuse riscurilor de natură economică și patrimonială.

Calitatea de entitate raportoare conferă profesiei de administrator autorizat o nouă dimensiune de responsabilitate juridică și deontologică, întrucât exercitarea atribuțiilor specifice implică, în numeroase cazuri, gestionarea patrimoniului altor persoane și administrarea unor fluxuri financiare semnificative.

Deși activitatea administratorului autorizat se desfășoară, de regulă, sub controlul instanței de judecată și în limitele mandatului legal conferit, anumite tipuri de operațiuni sunt susceptibile de a genera riscuri sporite de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Un exemplu semnificativ îl constituie administrarea patrimoniului debitorului în procedurile de insolvență, care presupune exercitarea unui control direct asupra bunurilor și conturilor debitorului. În absența unor proceduri interne de verificare și documentare a provenienței fondurilor sau a tranzacțiilor efectuate, se pot crea circumstanțe favorabile disimulării originii ilicite a activelor.

De asemenea, valorificarea bunurilor din averea debitorului – fie prin licitație publică, fie prin vânzare directă – comportă vulnerabilități specifice legate de riscul de subevaluare sau supraevaluare artificială a activelor, care pot facilita operațiuni de spălare a banilor prin reinvestirea fondurilor în circuitul legal.

Prin urmare, aplicarea efectivă a măsurilor prevăzute de Legea nr. 308/2017 devine o componentă indispensabilă a bunei administrări judiciare și economice, fiind menită să asigure integritatea proceselor de insolvență și credibilitatea profesiei de administrator autorizat.

În virtutea noilor reglementări, administratorii autorizați se află sub supravegherea externă a autorităților competente în domeniul prevenirii spălării banilor, fiind obligați să instituie politici interne de conformitate și să desemneze persoane responsabile de aplicarea măsurilor de precauție. Această formă de control extern nu reprezintă o limitare a independenței profesionale, ci o măsură de garantare a transparenței și a responsabilității în gestionarea bunurilor și fondurilor administrate. Totodată, Legea nr. 308/2017 oferă cadrul juridic necesar pentru cooperarea interinstituțională între SPCSB, Ministerul Justiției, instanțele judecătorești și organele

profesionale ale administratorilor autorizați, în scopul prevenirii abuzurilor și al consolidării integrității profesiei.

Prin Legea nr. 66/2023, pentru modificarea unor acte normative, în Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în categoria entităților raportoare au fost incluși executorii judecătorești.

Această modificare legislativă a fost determinată de necesitatea alinierii cadrului normativ național la standardele internaționale și la recomandările formulate în Raportul „Republica off-shore, Analiza factorilor care au contribuit la fraudă sistemică și spălarea banilor în sectorul bancar, de asigurări și financiar din Moldova”.

Executorii judecătorești, prin natura funcției lor, gestionează fluxuri financiare semnificative rezultate din executarea silită, valorificarea bunurilor, încasarea creanțelor și distribuirea sumelor rezultate între creditori. În lipsa unor măsuri de control și raportare, aceștia puteau fi implicați, chiar fără intenție, în circuite financiare frauduloase menite să disimuleze originea ilicită a bunurilor.

În consecință, legiuitorul a intervenit prin modificarea Legii nr. 308/2017, consacrand în mod expres obligația executorilor judecătorești de a aplica măsurile de:

- cunoaștere a clientelei (identificarea și verificarea identității persoanelor implicate în procedurile de executare și licitație);
- monitorizare a tranzacțiilor și identificare a celor care prezintă caracter suspect;
- raportare către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) a oricărei operațiuni suspecte sau neobișnuite;
- implementare a mecanismelor interne de conformitate, inclusiv instruirea personalului și instituirea unei culturi organizaționale de prevenție.

Prin aceasta, executorii judecătorești au devenit subiecți direcți ai obligațiilor de conformitate, fiind astfel supuși regimului de supraveghere externă și control administrativ în domeniul SPCSB.

Executorii judecătorești desfășoară o activitate de executare silită a titlurilor executorii, în conformitate cu Legea nr. 113/2010 privind executorii judecătorești.

Această activitate implică gestionarea directă a unor fonduri bănești, bunuri mobile și imobile aparținând debitorilor, precum și interacțiunea cu persoane fizice și juridice, atât din țară, cât și, în cazuri limitate, din străinătate.

Potrivit Regulamentului aprobat de Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, clienții executorilor judecătorești sunt considerați:

- cumpărătorii bunurilor expuse la licitație publică, de regulă persoane fizice rezidente în Republica Moldova;
- creditorii și debitorii implicați în procedura de executare silită;
- alte persoane interesate în dobândirea bunurilor valorificate prin intermediul executorului.

Deși activitatea acestora este, în majoritatea cazurilor, internă, iar legăturile internaționale sunt rare, riscul de spălare a banilor persistă, în special în situațiile în care bunurile de valoare ridicată (imobile, vehicule, active comerciale) sunt transferate către entități interpuși sau structuri juridice opace.

În lipsa unor obligații legale de verificare a provenienței fondurilor utilizate pentru achiziții la licitații sau pentru executarea obligațiilor bănești, sistemul putea fi exploatat pentru legalizarea fondurilor ilicite.

Prin includerea executorilor judecătorești în sfera entităților raportoare, aceste riscuri au fost semnificativ reduse, iar transparența activităților de executare silită a fost consolidată.

Modificările legislative din 2023 au o dublă semnificație juridică:

- consolidează responsabilitatea profesională și etică a executorilor judecătorești, integrând activitatea acestora în arhitectura națională de prevenire a criminalității financiare;
- conferă sistemului de executare silită un grad suplimentar de integritate și transparență, prevenind utilizarea abuzivă a procedurilor judiciare în scopuri ilicite.

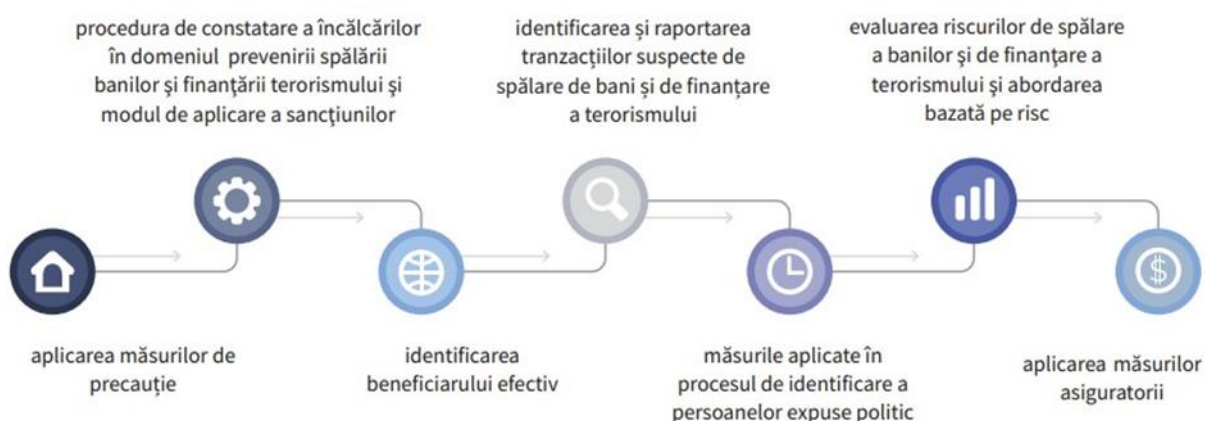
Executorii judecătorești devin astfel nu doar agenți ai justiției, ci și actori instituționali în prevenirea spălării banilor, având obligația de a coopera activ cu SPCSB și de a contribui la consolidarea securității economice a statului.

Includerea executorilor judecătorești în categoria entităților raportoare prin Legea nr. 66/2023 reprezintă o evoluție necesară și justificată din punct de vedere juridic, economic și instituțional.

Prin reglementarea actuală, activitatea executorilor judecătorești este supusă unei supravegheri externe specializate, menite să prevină implicarea lor, intenționată sau nu, în operațiuni ilicite. Totodată, măsura contribuie la restabilirea încrederii publice în instituțiile de executare a hotărârilor judecătorești, la consolidarea integrității profesiei și la întărirea statului de drept în Republica Moldova.

Potrivit raportului anual al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, acesta efectuează activitatea de supraveghere și control care este axată pe evaluarea gradului de conformitate a activității entităților raportoare cu cerințele cadrului legal, precum și modului de aplicare a prevederilor cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului³.

Astfel, pe parcursul anului 2024, s-au organizat 26 de instruiți dedicate entităților raportoare, în cadrul cărora au fost abordate următoarele subiecte:

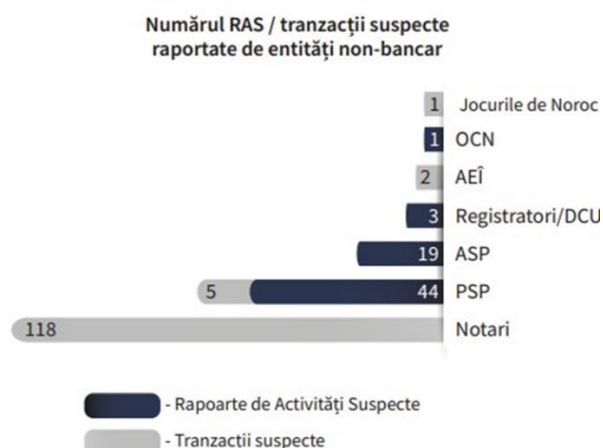

Subsecvent, în cadrul acestor instruiți au participat circa 499 de angajați din cadrul entităților raportoare conform legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Dintre aceste entități se numără 86 de administratori autorizați, 45 de avocați și 33 de executori judecătorești.

³ <https://spsb.md/wp-content/uploads/2025/09/Raport-Anual-2024.pdf>

Entităţi raportoare	Participanţi
Bănci	55
Notari	121
<u>Administratori autorizaţi</u>	<u>86</u>
<u>Avocaţi</u>	<u>45</u>
<u>Executori judecătoreşti</u>	<u>33</u>
Mediatori	28
Auditori	81
Agenţi imobiliari	38
Prestatori de servicii de plată	12

Conform datelor SPCSB aferente numărul Rapoartelor de Activităţi Suspecte şi Tranzacţiilor Suspecte raportate de entităţile non-bancare, se constată că entităţile menţionate nu au raportat nicio tranzacţie pe parcursul anului 2024. Dintre entităţile care au raportat se numără Jocurile de Noroc, Organizaţiile creditare nebancare, Agenţia Servicii Publice, Prestatorii Servicii de Plată, etc.

Legea nr. 308/2017 privind prevenirea şi combaterea spălării banilor şi finanţării terorismului instituie un regim de răspundere juridică multiplă pentru entităţile raportoare, între care se regăsesc, potrivit art. 4 alin. (1) lit. j), avocaţii, executorii judecătoreşti şi administratorii autorizaţi.

Aceste profesii, de natură juridică şi cu atribuţii de autoritate sau gestiune patrimonială, sunt expuse unui risc sporit de implicare indirectă în operaţiuni de spălare a banilor, motiv pentru care legiuitorul le-a supus unui regim de conformitate şi supraveghere specific.

În consecinţă, fiecare dintre aceste entităţi poate răspunde disciplinar, contravenţional sau penal, în funcţie de natura şi gravitatea încălcării obligaţiilor prevăzute de lege.

Răspunderea disciplinară.

Avocaţii.

În temeiul Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, avocatul răspunde disciplinar pentru orice faptă care aduce atingere demnităţii profesiei sau care constituie abatere de la obligaţiile legale ori deontologice.

Neraportarea către SPCSB a tranzacţiilor suspecte, omisiunea de a aplica măsuri de cunoaştere a clientelei ori refuzul de cooperare cu autorităţile competente pot constitui abateri disciplinare, sancţionabile de Comisia pentru etică şi disciplină a Uniunii Avocaţilor.

Sancţiunile pot varia de la avertisment şi mustrare, până la suspendarea dreptului de exercitare a profesiei sau excluderea din profesie, în funcţie de gravitatea faptei.

Administratorii autorizați

Potrivit Legii nr. 161/2014 privind administratorii autorizați, aceștia pot fi sancționați disciplinar de către Uniunea Administratorilor Autorizați din Republica Moldova, pentru neîndeplinirea obligațiilor legale în domeniul prevenirii spălării banilor.

Abateri precum lipsa implementării politicilor interne de conformitate, neraportarea tranzacțiilor suspecte sau colaborarea necorespunzătoare cu SPCSB pot atrage sancțiuni precum: avertisment, amendă disciplinară, suspendarea licenței ori revocarea licenței de administrator autorizat.

Executorii judecătorești

Executorii judecătorești, în baza Legii nr. 113/2010 privind executorii judecătorești, pot fi sancționați disciplinar pentru fapte care afectează integritatea profesională sau compromit independența profesiei.

În contextul Legii nr. 308/2017, neîndeplinirea obligațiilor de identificare a clienților ori de raportare a tranzacțiilor suspecte poate constitui abatere disciplinară, sancționabilă de Camera Executorilor Judecătorești sau de Ministerul Justiției prin măsuri precum: avertisment, amendă disciplinară, suspendare sau destituire din funcție.

Răspunderea contravențională

În conformitate cu dispozițiile art. 43-46 din Legea nr. 308/2017, orice entitate raportoare care nu respectă cerințele de prevenire și combatere a spălării banilor poate fi sancționată contravențional.

Sunt considerate contravenții, printre altele:

- neaplicarea măsurilor de precauție privind cunoașterea clientelei;
- refuzul de a prezenta informațiile solicitate de SPCSB;
- neraportarea tranzacțiilor suspecte sau a celor ce depășesc pragurile valorice stabilite;
- distrugerea, falsificarea ori neconservarea documentelor de evidență.
- Sancțiunile contravenționale pot include:
 - amenzi aplicate persoanei fizice (profesionistului), dar și entității juridice în cadrul căreia își desfășoară activitatea;
 - interdicția temporară de exercitare a activității;
 - alte măsuri administrative dispuse de autoritatea de supraveghere.

Aplicarea acestor sancțiuni se face proporțional cu gravitatea faptei, frecvența abaterilor și amploarea prejudiciului cauzat interesului public.

Răspunderea penală

În cazurile de o gravitate deosebită, entitățile raportoare, inclusiv avocații, executorii judecătorești și administratorii autorizați, pot atrage răspunderea penală, în conformitate cu dispozițiile Codului penal al Republicii Moldova.

Potrivit art. 243 Cod penal, constituie infracțiune spălarea banilor, definită ca fiind convertirea, transferul, dobândirea, deținerea sau utilizarea bunurilor despre care făptuitorul știe sau trebuie să presupună că provin din săvârșirea unei infracțiuni, în scopul disimulării originii ilicite a acestora ori al ajutării unei persoane implicate să se sustragă de la răspundere penală.

În situația în care avocatul, executorul judecătorec sau administratorul autorizat participă, direct sau indirect, la asemenea operațiuni, răspunderea penală este personală și individualizată, conform rolului avut în activitatea infracțională.

Participarea poate consta atât în acțiuni de intermediere, consiliere, executare sau

valorificare a bunurilor, cât și în omisiunea deliberată de a sesiza autoritățile competente atunci când există suspiciuni rezonabile privind proveniența ilicită a fondurilor gestionate.

Această infracțiune se consumă atunci când omisiunea de raportare se realizează cu intenție și are ca efect favorizarea spălării banilor sau a finanțării terorismului, contribuind astfel la ascunderea sau disimularea naturii, provenienței ori locației bunurilor.

Sanctiunile aplicabile pentru asemenea fapte pot include:

- amenda penală;
- interdicția de a exercita o anumită profesie sau activitate;
- privarea de libertate, în funcție de gravitatea faptei și amploarea consecințelor sale;
- confiscarea bunurilor obținute în mod ilicit, în temeiul principiului repunerii în situația anterioară infracțiunii.

Astfel, implicarea intenționată ori neglijentă a entităților raportoare în operațiuni care facilitează spălarea banilor constituie o încălcare gravă a ordinii de drept, atrăgând consecințe juridice, disciplinare și deontologice severe.

4. Cuantumul onorariilor avocaților, administratorilor de insolabilitate și executorilor judecătorești

1. Onorariile avocaților

La data de 30 martie 2012, Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a aprobat Recomandările privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică.

Potrivit acestor recomandări, diapazonul rezonabil și recomandabil pentru stabilirea tarifelor orare ale avocaților din R. Moldova cuprindea sumele dintre 50-150 euro/oră. Cu toate acestea, avocații au libertatea deplină de a-și stabili propriile tarife, inclusiv în afara limitelor menționate, în funcție de complexitatea cauzei, calificarea profesională, experiența avocatului, precum și de alte circumstanțe specifice. Stabilirea unor tarife orare mai mari de 150 euro/oră sau mai mici de 50 euro/oră urma să fie efectuată exclusiv în baza acordului părților.

Ulterior, prin Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților nr. 19-02 din 27 mai 2022, privind recomandările cuantumulului onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, au fost aprobate modificări referitoare la nivelul onorariilor recomandate. Astfel, diapazonul rezonabil și recomandabil pentru tarifele orare ale avocaților a fost stabilit între 70 și 170 euro/oră, menținându-se principiul libertății avocatului de a negocia cu clientul tarife în afara acestor limite. Prin urmare, stabilirea unor tarife orare peste 170 euro/oră sau sub 70 euro/oră depinde exclusiv de înțelegerea dintre părți.

În situația în care părțile optează pentru onorarii fixe, acestea vor fi stabilite și coordonate de avocat împreună cu clientul, în funcție de fiecare acțiune sau serviciu juridic prestat.

Modelul de raport:

Anexa 1

MODEL DE RAPORT PRIVIND ACTIVITATEA AVOCATULUI ÎN CAUZA _____

Anexa la Factura nr. _____ din xx.xx.2022

Onorarii de avocat				
Data	Descrierea activităților	Ore	Rata (MDL)	SUMA
00.00.2022				
00.00.2022				
00.00.2022				
00.00.2022				
00.00.2022				
Total				

Exemplu:

Onorarii de avocat				
Data	Descrierea activităților	Ore	Rata (MDL)	SUMA
01.07.2022	Studiarea materialelor prezentate de client; discutarea cu [organul de stat] privind situația clientului	Se indică numărul de ore complete (e.g. 2.0) sau fracționate (e.g. 0.75, 1.25)	Se indică suma tarifului orar în lei sau altă valută	Se indică produsul înmulțirii între numărul de ore și rata orară
03.07.2022	Pregătirea proiectului cererii de chemare în judecată			
05.07.2022	Coordonarea textului cererii de chemare în judecată cu clientul; modificarea textului cererii			
06.07.2022	Depunerea cererii de chemare în judecată			
27.07.2022	Pregătirea pentru prima ședință în cauză; pregătirea unui demers privind solicitarea unor materiale de la [organul de stat]			
28.07.2022	Participarea la prima ședință în cauză			
Total				

În conformitate cu prevederile lit. (i), alin. (1) din art. 3 din a Legii nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale, membrii colegiilor/comisiilor de admitere în profesie, de evaluare, disciplinare și/sau de etică a profesiilor conexe justiției sunt subiecții declarării averii și intereselor personale.

Această prevedere are drept scop asigurarea transparenței activității acestor organe profesionale, prevenirea conflictelor de interese, precum și consolidarea încrederii publice în integritatea proceselor decizionale care privesc profesiile din sfera justiției.

În conformitate cu Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, profesia de avocat este definită ca fiind liberă și independentă, având organizare și funcționare autonomă, sub autoritatea Uniunii Avocaților din R. Moldova.

Avocatura are ca scop asigurarea asistenței juridice calificate, protejarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și contribuirea la înfăptuirea justiției.

Totodată, legea menționată stabilește expres că activitatea avocatului nu constituie activitate de întreprinzător, întrucât aceasta nu are ca scop obținerea de profit, ci furnizarea de servicii juridice specializate, în baza principiilor legalității, independenței, confidențialității și loialității față de client.

Prin urmare, deși profesia de avocat are un caracter liber și autonom, membrii structurilor de autoadministrare ale acesteia – precum colegiile sau comisiile de admitere, evaluare, disciplină și etică – se încadrează în categoria subiecților declarării averii și intereselor personale, în conformitate cu art. 3 alin. (1) litera (i) din Legea nr. 133/2016.

Această obligație derivă din rolul public pe care acești membri îl exercită în asigurarea disciplinei profesionale, admiterea în profesie și monitorizarea integrității în cadrul comunității juridice, reprezentând un mecanism de responsabilitate și transparență în activitatea avocațială.

Astfel, pe pagina oficială a Autorității Naționale de Integritate, pentru anul 2023 au fost identificate 21 de declarații de avere și interese personale depuse de către avocații care sunt membri ai Comisiei pentru etică și disciplină, și Comisiei de licențiere din cadrul Uniunii Avocaților și anume funcționarii.

Ulterior, pentru anul 2024, au fost identificate 22 declarații de avere și interese personale depuse de către avocații, care sunt membri ai Comisiei pentru etică și disciplină, și Comisiei de licențiere din cadrul Uniunii Avocaților și anume funcționarii.

2. Onorariile administratorilor de insolabilitate

În conformitate cu Decizia Consiliului Uniunii Administratorilor Autorizați din Republica Moldova (UAAM) nr. 01 din 18 ianuarie 2023, au fost aprobate Normele de aplicare practică privind determinarea cuantumului minim de remunerare a administratorului provizoriu, administratorului insolabilității și/sau lichidatorului.

Aceste norme stabilesc metodologia de calcul a remunerației minime garantate pentru activitatea administratorilor autorizați în procedurile de insolabilitate, în temeiul dispozițiilor art. 25 alin. (6) și art. 70 alin. (3) din Legea nr. 149/2012 cu privire la insolabilitate.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1069 din 27 decembrie 2023, a fost modificată Anexa nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 743 din 11 iunie 2002 privind salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, stabilindu-se un nou interval de referință pentru salariile tarifare/de funcție ale personalului de conducere.

Astfel, potrivit Anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 743/2002, intervalul pentru stabilirea salariilor tarifare/de funcție, calculat prin aplicarea coeficientului de complexitate pe tipuri de lucrări și ramuri ale economiei naționale (cu valoarea de bază 1,00) pentru categoria „Conducător/conducătoare de unitate care exercită conducerea generală a instituției/entității”, este stabilit între 33 300 lei și 70 600 lei.

Conform punctului 2 din Nota la Anexa nr. 4 a aceleiași hotărâri, în redacția Hotărârii Guvernului nr. 874/2022, intervalul pentru stabilirea salariilor tarifare/de funcție se ajustează între tipurile de lucrări și ramurile economiei naționale, în funcție de coeficienții de complexitate prevăzuți în Anexa nr. 3, potrivit formulei: *Salariul tarifar/de funcție = valoarea selectată din intervalul prevăzut în Anexa nr. 4 × coeficientul de complexitate (prevăzut în Anexa nr. 3)*.

În consecință, valoarea remunerației administratorului provizoriu, a administratorului insolabilității și/sau a lichidatorului, pentru o lună de activitate, calculată în temeiul art. 25 alin.

(6) și art. 70 alin. (3) din Legea insolabilității, cu aplicarea indicilor stabiliți prin Hotărârea Guvernului nr. 874/2022, care modifică Hotărârea Guvernului nr. 743/2002, reprezintă minimul garantat de legiuitor pentru exercitarea atribuțiilor acestor funcții.

Această interpretare este confirmată de Decizia Curții Constituționale nr. 152/2021, care a statuat asupra caracterului constituțional al instituirii unui nivel minim garantat de remunerare pentru administratorii de insolabilitate, ca expresie a principiului proporționalității și a garanției independenței profesionale.

În aplicarea dispozițiilor legale menționate, cuantumul minim garantat de legiuitor pentru exercitarea atribuțiilor de administrator provizoriu este stabilit la 17 600 lei lunar, sumă care constituie pragul minim de remunerare aferent funcției, fără a include onorariul de succes sau alte forme de plată suplimentară prevăzute de lege ori negociate în condițiile procedurii.

Totodată, potrivit art. 32 din Legea insolabilității, cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului – inclusiv taxa de stat, remunerarea administratorului provizoriu, cheltuielile de notificare, de convocare a ședințelor și de comunicare a actelor de procedură – se suportă din patrimoniul debitorului prezumat a fi insolabil.

Prin tranzacție între părțile implicate în procedură se poate stabili o altă ordine de repartizare a acestor cheltuieli, cu condiția respectării principiilor legii și a aprobării instanței de insolabilitate.

Prin urmare, cadrul normativ în vigoare consacră un mecanism unitar și transparent de determinare a remunerației administratorilor autorizați, care asigură echitatea compensării muncii prestate, protecția independenței profesionale și respectarea principiului proporționalității în raport cu complexitatea și responsabilitatea funcțiilor exercitate în cadrul procedurilor de insolabilitate.

3. Onorariile executorilor judecătorești

Potrivit dispozițiilor Codului de executare al Republicii Moldova și Legii nr. 113/2010 privind executorii judecătorești, profesia de executor judecătoresc este o profesie liberă și independentă, exercitată în scopul realizării actelor de executare silită în temeiul documentelor executorii, cu respectarea principiilor legalității, proporționalității și imparțialității. Executorul judecătoresc are statutul unei persoane care exercită funcții de interes public, iar activitatea sa nu constituie activitate de întreprinzător, ci o formă de exercitare a unei misiuni publice cu caracter patrimonial.

Conform prevederilor Legii nr. 113/2010, Onorariul executorului judecătoresc se achită în cazul stingerii totale sau parțiale a obligației stabilite în documentul executoriu. Mărimea onorariului executorului judecătoresc se stabilește de Codul de executare. Ulterior, în conformitate cu prevederile codului de executare, onorariul executorului se stabilește în funcție de tipul documentului executoriu, de rezultatele obținute și de complexitatea procedurii. Onorariul se achită, de regulă, de către debitor, dacă legea nu prevede altfel, în toate cazurile de stingere totală sau parțială a obligației stabilite prin documentul executoriu, ori de încetare a procedurii de executare.

În cazul documentelor executorii cu caracter pecuniar, onorariul executorului judecătoresc se calculează potrivit Regulamentului privind onorariile executorilor judecătorești și modul de calculare a acestora, aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 238 din 27 decembrie 2018, conform cotelor procentuale stabilite în anexă: pentru sumele de până la 100.000 lei – 10% din suma stinsă, dar nu mai puțin de 500 lei; pentru sumele între 100.001 lei și 300.000 lei – 10.000 lei plus 5% din suma ce depășește 100.001 lei; iar pentru sumele ce depășesc 300.000 lei – 20.000 lei plus 3% din sumele care depășesc acest plafon. În cazul în care procedura de executare încetează în baza unei tranzacții între creditor și debitor, onorariul se achită de debitor, aplicându-se un coeficient de reducere de 0,7.

La fel, în conformitate cu prevederile Codului de executare, executorul judecătoresc are, de asemenea, dreptul la recuperarea spezelor de executare, care reprezintă cheltuielile efective suportate pentru îndeplinirea actelor de executare. Acestea includ cheltuielile de notificare și comunicare a actelor, taxele poștale, cheltuielile de deplasare, costurile aferente evaluării, depozitării sau conservării bunurilor, precum și alte cheltuieli necesare pentru buna desfășurare a procedurii. Nivelul acestor taxe este stabilit prin Hotărârile Guvernului privind salarizarea și taxele aferente activităților cu autonomie financiară, în special Hotărârea Guvernului nr. 743/2002, cu modificările ulterioare.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 874/2022 și Hotărârea Guvernului nr. 1069/2023, s-au introdus modificări privind ajustarea unității convenționale de calcul, utilizată pentru determinarea cuantumului taxelor de executare și a remunerației aferente, urmând ca aceasta să atingă valoarea de 50 lei până în anul 2028. Această unitate convențională servește drept bază de referință pentru calcularea tuturor cheltuielilor de procedură stabilite de executorul judecătoresc în exercitarea atribuțiilor sale.

Potrivit Legii nr. 113/2010, executorul judecătoresc nu are statut de funcționar public și nu este supus regimului de salarizare din sectorul bugetar, exercitându-și profesia în regim autonom. Onorariul nu constituie salariu în sensul legislației muncii, ci o remunerație profesională pentru serviciile prestate în baza legii, fiind supusă regimului fiscal prevăzut pentru profesiile juridice independente.

În conformitate prevederile Codului de executare, părțile interesate au dreptul să conteste la instanța de judecată actele executorului privind stabilirea onorariului, în cazul în care acestea sunt considerate disproporționate sau nejustificate în raport cu volumul de activitate efectiv depus și rezultatele obținute.

Prin urmare, sistemul de remunerare a executorilor judecătorești din R. Moldova se bazează pe două componente principale: onorariul profesional, stabilit procentual în funcție de valoarea creanței și complexitatea procedurii, și taxele de executare, care acoperă cheltuielile efective generate de îndeplinirea actelor de executare. Acest sistem asigură echilibrul între dreptul

executorului la o compensare echitabilă pentru munca depusă și interesul public privind transparența și proporționalitatea costurilor de executare silită.

Astfel, cadrul normativ existent garantează executorilor judecătorești o remunerare proporțională cu complexitatea procedurilor gestionate, menținând totodată caracterul independent și neantreprenorial al profesiei, în conformitate cu principiile statului de drept, ale bunei administrări a justiției și ale protecției drepturilor participanților la procedura de executare.

Cuantumul onorariilor sau tarifelor orientative/normative pentru avocați, executori judecătorești și administratori/lichidatori de insolabilitate în Republica Moldova și România. Mențiune: În multe cazuri sunt „tarife recomandate” sau „quantum minim/maxim” - nu întotdeauna tarife fixe obligatorii.

Profesie / Țară	Republica Moldova	România
Avocat	70–170 €/oră	Onorariul minim recomandat 320 RON sau ~62€/oră
Executor judecătoresc	taxe procedurale în UC, onorariu neclar	20-400 RON acte; 1-10% executări
Administrator insolabilitate	variabil, normă internă	variabil, aprobat de instanță/creditori

În România, cadrul legal prevede tarife normative pentru executori judecătorești și administratori/lichidatori de insolabilitate, astfel încât onorariile acestora sunt stabilite pe baza unor grile minime și maxime, corelate cu complexitatea procedurilor și cu valoarea masei credale. Această reglementare conferă predictibilitate, transparență și posibilitatea contestării în instanță a onorariilor considerate excesive. Avocații beneficiază de recomandări emise de Uniunea Națională a Barourilor din România (UNBR), care stabilesc intervale orientative de tarife pentru diverse tipuri de servicii, însă există și aici flexibilitate în negocierea onorariilor directe cu clientul. În Republica Moldova, onorariile pentru avocați și administratori/lichidatori sunt stabilite,

în general, prin contract între părți sau conform recomandărilor profesionale ale asociațiilor relevante, fără tarife minime sau maxime obligatorii prevăzute de lege. Executorii judecătorești au tarife orientative, reglementate mai sumativ, ceea ce lasă loc unor variații semnificative între cazuri. Această flexibilitate poate permite ajustarea onorariilor la complexitatea reală a serviciului, dar crește și riscul apariției unor discrepanțe sau a unor practici inegale, susceptibile de abuz.

Din perspectiva reglementării juridice, se constată că sistemul românesc oferă o protecție mai mare a părților implicate prin standardizare, previzibilitate și mecanisme clare de control al onorariilor. În schimb, sistemul moldovenesc favorizează negocierea directă și flexibilitatea, dar sacrifică în parte transparența și uniformitatea aplicării tarifelor.

În concluzie, diferențele între cele două jurisdicții reflectă abordări distincte: România prioritizează predictibilitatea și securitatea juridică, în timp ce R Moldova oferă libertate contractuală și adaptabilitate, dar cu riscuri sporite privind corectitudinea și echitatea în stabilirea onorariilor. În ambele cazuri, nivelul onorariilor pentru avocați este comparabil, însă pentru executorii judecătorești și administratorii/lichidatorii de insolabilitate, sistemul românesc asigură o reglementare mai strictă și mai clară a tarifelor, reducând potențialele abuzuri.

5. Repartizarea teritorială.

5.1 Executori judecătorești.

Conform datelor oficiale publicate pe pagina web a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, actualmente activează 160 executori judecătorești în Republica Moldova.

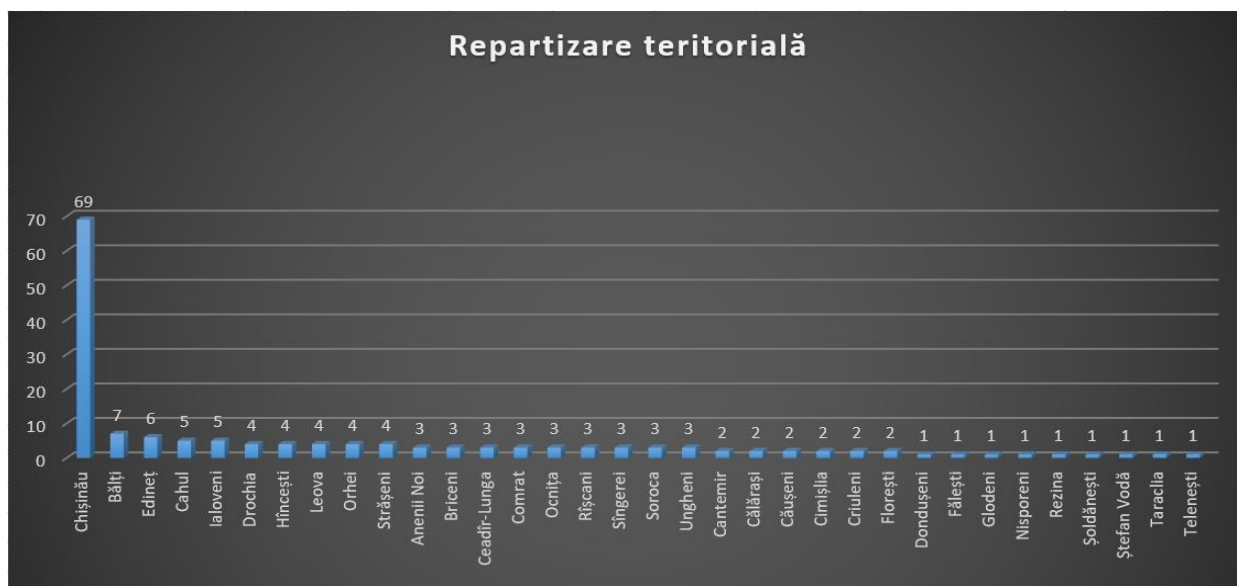
Potrivit Legii nr. 113/2010 privind executorii judecătorești, art. 18 stipulează informația cu privire la numărul necesar de executori judecătorești, și anume: *În baza datelor incluse în Registrul executorilor judecătorești, Ministerul Justiției, conform propunerilor prezentate de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, stabilește și actualizează anual numărul executorilor judecătorești în funcție de teritoriu, de volumul de activitate și de numărul locuitorilor (pornind de la proporția: o unitate de executor judecătoresc la 22 de mii de locuitori), precum și de numărul locurilor vacante de executori judecătorești. Numărul executorilor judecătorești din circumscripția unei instanțe judecătorești nu este mai mic de 2.*

Aspect	Detalii
Număr actual de executori	160 executori judecătorești
Rata minimă de dispunere	1 executor la circa 22.000 locuitori plus volum de activitate și teritoriu
Executori per circumscripție	Cel puțin 2 în fiecare jurisdicție teritorială (instanță de apel)
Organism administrativ central	Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești
Organism administrativ local	Camerele Teritoriale ale Executorilor Judecătorești

În conformitate cu principiul stabilit de cadrul legal, pentru o regiune care are o populație de aproximativ 100.000 locuitori, se aplică norma de un executor judecătoresc la fiecare 22.000 locuitori. Aceasta ar însemna că, în mod ideal, regiunea respectivă ar dispune de cel puțin 4-5 executori judecătorești, pentru a asigura un acces echitabil și eficient la serviciile de executare silită.

Totuși, indiferent de numărul de locuitori, legea prevede că în fiecare circumscripție judecătorească trebuie să activeze minimum doi executori judecătorești. Această cerință minimă asigură funcționarea continuă și neîntreruptă a serviciilor, chiar și în zonele cu o densitate mai mică a populației. Repartizarea efectivă a executorilor nu se face exclusiv pe baza populației. Dispoziția finală a numărului și amplasării executorilor judecătorești în teritoriu ține cont de mai mulți factori suplimentari, printre care: volumul de muncă aferent instanțelor din regiune, distribuția geografică, accesibilitatea localităților și nevoile practice ale justițiabililor.

Deciziile privind organizarea teritorială a activității executorilor judecătorești se iau la nivel local, dar sunt realizate în strânsă cooperare cu structurile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, care are rolul de a coordona, superviza și aproba aceste repartizări, în conformitate cu interesele sistemului de justiție și cu normele profesionale.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 113/2010 cu privire la executorii judecătorești stabilește cadrul legal pentru reglementarea profesiei de executor judecătoresc în Republica Moldova. Potrivit acestei norme, *executorul judecătoresc este definit ca o persoană fizică investită de stat cu competența de a desfășura activități de interes public, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale altor acte normative aplicabile*. Astfel, acestuia îi revine responsabilitatea de a îndeplini atribuțiile legale legate de executarea silită a hotărârilor judecătorești și altor acte executabile.

Definiția din lege subliniază caracteristicile fundamentale ale statutului executorului judecătoresc, și anume:

1. **Statutul de persoană fizică** - executorul judecătoresc este o persoană fizică, ceea ce implică faptul că, deși îndeplinește o funcție de autoritate publică, nu are un statut de funcționar public în sensul strict al legislației naționale.
2. **Purtătorul unei forțe publice** - în exercitarea atribuțiilor sale, executorul judecătoresc reprezintă autoritatea statului, având capacitatea de a utiliza forța publică pentru a duce la îndeplinire hotărârile judecătorești și alte acte cu caracter executoriu. Acesta are dreptul de a interacționa cu părțile implicate în proceduri de executare și de a lua măsuri coercitive în scopul de a asigura respectarea hotărârilor.
3. **Exclusivitatea activității de executare** - legea conferă executorului judecătoresc exclusivitatea asupra activității de executare silită, ceea ce înseamnă că numai acesta, în urma obținerii licenței și în condițiile prevăzute de lege, poate desfășura astfel de proceduri.

În același timp, principiul independenței executorului judecătoresc este unul deosebit de important în cadrul procedurii de executare silită. Conform Codului de executare al Republicii Moldova și Legii nr. 113/2010, executorul judecătoresc este independent în exercitarea atribuțiilor sale, supunându-se exclusiv legii. Orice imixtiune din partea altor autorități, persoane sau instituții în activitatea sa este considerată inadmisibilă și poate atrage răspunderea disciplinară sau penală, conform prevederilor legale în vigoare. Acest principiu garantează protecția integrității procesului de executare și asigură imparțialitatea executorului în îndeplinirea obligațiilor sale.

Cu toate acestea, independența executorului judecătoresc nu exclude posibilitatea unui control al activității sale. Acesta este supus unui control periodic al activității, atât din partea

instanțelor judecătorești, cât și din partea unor autorități competente, cum ar fi Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești sau instanțele disciplinare.

În ceea ce privește activitatea Colegiului Disciplinar al Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, aceasta se realizează prin evaluarea sesizărilor și a acțiunilor executorilor judecătorești. În perioada analizată, Colegiul Disciplinar al Uniunii a emis patru decizii în care s-a constatat inadmisibilitatea sesizărilor transmise de Procuratura Anticorupție. Aceste sesizări vizau tragerea la răspundere disciplinară a executorilor judecătorești pentru posibile acte ilicite comise în cadrul procedurilor de executare. Deciziile emise de Colegiu au constatat că faptele semnalate nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a constitui o încălcare disciplinară, conform normelor și reglementărilor în vigoare, ceea ce indică aplicarea strictă a principiilor de imparțialitate și legalitate în exercitarea funcției de executor judecătoresc.

Astfel, întru prevenirea potențialelor abuzuri în activitatea executorilor judecătorești, legea însoțește independența și drepturile exclusive ale executorilor cu sisteme riguroase de control și sancționare, asigurând astfel corectitudinea și transparența fiecărei proceduri.

5.2 Avocați.

Potrivit Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, art. 47 indică că baroul activează în circumscripția unei curți de apel, iar sediul baroului se află în localitatea de reședință a curții de apel.

Conform paginii oficiale a Uniunii Avocaților din Moldova, la începutul anului 2025 există patru mari barouri teritoriale, fiecare corespondent circumscripției unei curți de apel:

- **Baroul Chișinău;**
- **Baroul Bălți;**
- **Baroul Cahul;**
- **Baroul Comrat.**

La data de 1 ianuarie 2025, Uniunea Avocaților din Republica Moldova a raportat un număr total de 2054 avocați activi, adică avocați care practică efectiv profesia în mod legal, având dreptul de a acorda asistență juridică. Pe lângă aceștia, au fost înregistrați și 228 avocați stagiaari, adică persoane aflate în perioada de instruire practică și profesională sub îndrumarea unui avocat titular, ca parte a procesului de accesare deplină în profesie.

Barou teritorial	Avocați activi (1 ian. 2025)
Chișinău	1 654
Bălți	281
Cahul	65
Comrat	54
Total	2 054

Totodată, pe parcursul anului 2024, un număr de 54 de avocați și-au suspendat activitatea profesională, în conformitate cu art. 13 din Legea nr. 1260/2002 privind avocatura.

Suspendarea activității poate interveni în diverse situații prevăzute de lege, cum ar fi: la cererea avocatului, pentru exercitarea unei funcții incompatibile cu profesia, în cazul concediului de maternitate, al problemelor de sănătate, sau în alte circumstanțe reglementate expres de actul normativ menționat. În Republica Moldova, profesia de avocat este reglementată de Legea cu

privire la avocatură nr. 1260/2002, precum și de diverse regulamente adoptate de Uniunea Avocaților din Republica Moldova (UAM), inclusiv Regulamentul cu privire la onorariile avocaților.

Legea cu privire la avocatură 1260/2002 prin art. 8 alin. (1) lit. a) și b.) expune primele două genuri de asistență juridică calificată acordată persoanelor fizice și juridice de către avocați. Acestea sunt următoarele: a) oferă consultații și explicații, expun concluzii cu privire la problemele juridice, prezintă informații verbale și în scris referitoare la legislație; b) întocmesc documente cu caracter juridic. Astfel, de rând cu asistența și participarea la urmărirea penală și la dezbateri judiciare în cauzele penale în calitate de apărător sau reprezentant al victimei și al martorilor, reprezentarea în instanțele de judecată în materie civilă și de contencios administrativ, în relațiile cu autoritățile publice, executori judecătorești sau administratori de insolabilitate, activitatea avocatului se realizează prin consultații și întocmirea de documente cu caracter juridic.

5.3 Administratorii autorizați.

Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova este o organizație profesională conexă justiției, constituită conform Legii nr.161/2014 cu privire la administratorii autorizați, care întrunește toți administratorii autorizați din Republica Moldova și reprezintă ramura managementului anticriză, în care în afara de procedurile de insolabilitate se includ și procedurile de dizolvare/lichidare voluntară sau judiciară, organizează și coordonează dezvoltarea relațiilor în domeniul de prevenire a insolvenței, inclusiv măsurile de supraveghere financiară și administrare fiduciară.

Conform datelor de pe pagina web oficială Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova numără 209 administratori de insolabilitate și monitorizează 6953 de entități insolvabile. La fel, Uniunea gestionează publicațiile din Buletinul Electronic „Registrul Cauzelor de Insolabilitate” (RCI), în care sunt indicate toate informațiile cu privire la hotărârile instanțelor, citațiile, notificările publicate de către administratorii autorizați, fiind accesibil pentru a obține extrase din acest registru în timp real.

Domeniu	Informații disponibile
Total administratori activi	209 (UAAM)
Entități insolvabile urmărite	6 953 (UAAM)
Acces despre cazuri de insolabilitate	reginsolv.md - Buletinul RCI
Lista administratorilor autorizați	Moldinsolv.md —activi / suspendați

6. Implicarea executorilor judecătorești, avocaților și administratorilor autorizați în acte de corupție și conexe.

6.1 Executori judecătorești.

Implicarea unor executorilor judecătorești în fapte de corupție subminează încrederea în actul de justiție și atrage automat angajarea răspunderii penale și disciplinare, ducând la suspendarea sau pierderea calității profesionale.

În context, actele de corupție comise de unii executori judecătorești din R. Moldova compromit grav eficiența actului de justiție și transformă o funcție investită cu autoritate publică într-o sursă de vulnerabilitate sistemică.

Cazurile practice prezentate în continuare ar reflecta principalele vulnerabilități ale sistemului de executare din R. Moldova, evidențiind unele situații concrete în care executorii judecătorești au figurat în acte de corupție și alte infracțiuni conexe.

Art. 326 din Codul Penal al Republicii Moldova reglementează *Traficul de influență* care constă în *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.*

Speță: În luna iulie 2023, un fost executor judecătoresc a fost trimis în judecată sub acuzația de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 326 Cod penal, traficul de influență. Astfel, fostul executor susținând că cunoaște mai multe persoane din domeniul justiției, a pretins de la soția unui învinuit aflat în arest, suma de 47 000 euro, în schimbul căreia urma să influențeze procurorul și judecătorul în custodia cărora se afla cauza penală, în vederea emiterii unei hotărâri favorabile acestuia, exprimate în eliberarea din arest preventiv și achitarea lui. Totodată, în scopul garantării executării pedepsei amenzii, recuperării prejudiciului și eventualei confiscări speciale a fost aplicat sechestru asupra unui bun mobil al cărui preț mediu de piață constituie 704 563 lei⁴.

Art. 327 din Codul Penal al Republicii Moldova reglementează *Abuzul de putere sau abuzul de serviciu* care constă în *îndeplinirea sau neîndeplinirea intenționată, în exercițiul funcției, de către o persoană publică, a unei acțiuni cu încălcarea legii, săvârșită din interes material, din alt interes personal sau în interesul unei terțe persoane, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

Speță: În luna august 2023, Procuratura Anticorupție a transmis în instanța de judecată pentru examinarea în fond cauza penală a unui fost executor judecătoresc, acuzat de săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prevăzută și pedepsită de art. 327 din Codul penal al Republicii Moldova. Conform actului de învinuire, inculpatul ar fi cauzat un prejudiciu estimat la peste 32.000 euro prin organizarea unor licitații frauduloase, în pofida unei hotărâri definitive a instanței de judecată care dispunea restabilirea drepturilor de proprietate ale victimei⁵.

Art. 191 din Codul Penal al Republicii Moldova reglementează *Delapidarea averii străine*

⁴ <https://procuratura.md/anticoruptie/ru/comunicate/comunicate-de-presa/ex-executor-judecatoresc-trimis-judecata-pentru-traffic-de-influenta>

⁵ <https://procuratura.md/anticoruptie/comunicate/comunicate-de-presa/ex-executor-judecatoresc-deferit-justitiei-pentru-abuz-de-serviciu>

care constă în *delapidarea averii străine, adică sustragerea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui.*

Speță: În luna august 2023, a trimis spre examinare în instanță un caz ce vizează un fost executor judecătoresc, acuzat de escrocherie în proporții deosebit de mari conform art. 190 din Codul penal al Republicii Moldova. Astfel, inculpatul ar fi reținut o sumă de aproximativ 1,7 milioane lei care ar fi trebuit să ajungă la o întreprindere de stat, cauzând astfel un prejudiciu total confirmat în valoare de 1,7 milioane lei.

Pe marginea cauzei penale respective, la 31 iulie 2024, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a pronunțat o sentință de condamnare a fostului executor judecătoresc, cu aplicarea pedepsei privative de libertate de 9 ani și 6 luni de închisoare pentru delapidarea averii străine. De asemenea, instanța a dispus ca, pe lângă pedeapsa privativă de libertate, inculpatul să fie supus unei interdicții de a ocupa funcția de executor judecătoresc pentru o perioadă de 5 ani, în conformitate cu prevederile legale privind măsurile complementare aplicabile persoanelor condamnate pentru infracțiuni de natură economică.

În plus, instanța a menținut sechestrul asupra bunurilor personale ale inculpatului, în valoare de aproximativ 200 000 lei, pentru a asigura recuperarea prejudiciului cauzat prin săvârșirea infracțiunii. Sechestrul asupra bunurilor este o măsură luată pentru a preveni disimularea sau diluarea averii inculpatului, în scopul asigurării unei posibile despăgubiri pentru victimele faptei⁶.

În ansamblu, spețele analizate conturează un tablou în care vulnerabilitățile și riscurile, afectează grav funcționarea mecanismelor judiciare și de executare.

În context, este recomandabilă necesitatea consolidării controlului instituțional, intensificării verificărilor de integritate și aplicării consecvente a legislației, pentru a preveni și sancționa orice abatere care subminează principiile statului de drept și încrederea publicului în justiție.

Tabelul aferent unor executori judecătorești vizați în acte de corupție				
Persoana vizată / Funcția	Articol penal	Fapte imputate	Prejudiciu / Valori	Stadiul cauzei / Măsuri
Fost executor judecătoresc	Art. 326 CP (trafic de influență)	Pretindere și primire 47.000 € pentru influențarea unui procuror și judecător în vederea eliberării/achitării unui inculpat	47.000 €	Cauza trimisă în judecată; sechestrul pe un bun mobil (704.563 lei)
Fost executor judecătoresc	Art. 327 alin. (2) CP (abuz în serviciu)	Licitație frauduloasă	32.000 €	Cauza transmisă în instanță; risc sancțiuni 2–7 ani privare de libertate sau amendă
Fost executor judecătoresc	Art. 191 CP (delapidare a averii străine)	Reținerea nelegală a 1,7 mil. lei ce aparțineau unei întreprinderi de stat	1,7 mil. lei	Condamnat la 9 ani 6 luni + interdicție 5 ani; sechestrul în valoare de 200.000 lei

⁶ https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/47FBF8AE-2683-4366-9067-E5C7F81EF736

6.2 Avocați.

Implicarea unor avocați în fapte de corupție afectează calitatea actului de justiție, transformând rolul de apărător al legii și de interes public într-un factor de risc pentru integritatea întregului sistem.

În context, actele de corupție comise de unii avocați din R. Moldova compromit grav eficiența actului de justiție și transformă o profesie investită cu garantarea drepturilor într-o sursă de vulnerabilitate sistemică.

Cazurile practice prezentate în continuare ar reflecta principalele vulnerabilități aferente avocaților, evidențiind unele situații concrete în care aceștia au figurat în acte de corupție și alte infracțiuni conexe.

Art. 326 din Codul Penal al Republicii Moldova reglementează *Traficul de influență* care constă în *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de bani, titluri de valoare, servicii, privilegii, alte bunuri sau avantaje, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.*

Speță: În perioada 2015-2016, un avocat a acționat în complicitate cu o altă persoană, fiind implicat într-o schemă de trafic de influență.

Avocatul ar fi pretins și ar fi primit sume de bani de la un client al acestuia, promițându-i că va influența judecătoria și procurorii implicați în examinarea unui caz penal, în scopul de a obține o decizie favorabilă pentru clientul său.

La 12 martie 2025, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a pronunțat sentința în dosarul penal referitor la vinovăția avocatului de săvârșirea infracțiunii de trafic de influență, prevăzută la art. 42 alin. (2) și art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal al Republicii Moldova. Instanța a stabilit că, în urma probelor administrate, inculpatul a fost găsit vinovat de trafic de influență, fiind sancționat cu amendă în mărime de 250.000 de lei.

Pe lângă aplicarea amenzii, instanța a dispus și măsuri complementare, respectiv privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe o perioadă de 5 ani.

De asemenea, instanța a dispus confiscarea specială a sumelor de bani obținute de inculpat din comiterea infracțiunii, în valoare de 299.400 de lei, ca urmare a faptei sale de trafic de influență. Conform art. 106 alin. (2) din Codul penal.

Speță: În octombrie 2018, un avocat a fost implicat într-o schemă de trafic de influență, pentru care a pretins și a primit sume semnificative de bani de la ruda unui client, cu scopul de a influența magistrații din cadrul unei judecătării din mun. Chișinău. Conform actului de învinuire, avocatul a solicitat inițial suma de 8 000 euro, iar ulterior, în februarie 2019, a solicitat și a primit suplimentar mijloace bănești de la aceeași persoană, pentru a influența deciziile instanțelor judecătorești.

În context, avocatul ar fi promis că va interveni asupra magistraților Curții de Apel Chișinău, care urmau să examineze recursul în legătură cu încheierea pronunțată de Judecătoria Buiucani din municipiul Chișinău, referitor la transferul unui condamnat de un stat străin pentru continuarea executării pedepsei în instituțiile penitenciare din Republica Moldova. Avocatul a pretins că va influența instanța pentru a obține o recalificare a acțiunilor condamnatului, favorizând astfel reducerea pedepselor aplicate.

La 5 februarie 2025, Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani) a pronunţat sentinţa în dosarul penal, recunoscând avocatul vinovat de comiterea infracţiunii de trafic de influenţă în conformitate cu art. 326 alin. (3) lit. a) din Codul penal al Republicii Moldova. În urma acestei constatări, instanţa a aplicat următoarele sancţiuni:

1. Pedeapsa cu amendă în valoare de 300.000 de lei pentru faptele comise.
2. Privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pentru o perioadă de 4 ani.
3. Privarea de dreptul de a exercita orice altă activitate care presupune prestarea de servicii de consultanţă juridică pe o perioadă echivalentă.

Speţă: În 2022, un avocat a fost implicat într-o schemă de trafic de influenţă. În context, avocatul ar fi pretins de la denunţător suma de 30 000 euro, promiţând că va influenţa judecătorii într-un caz aflat pe rolul instanţei, pentru a obţine o decizie favorabilă (achitare) în favoarea unui inculpat. Ulterior, între avocat şi denunţător s-a convenit asupra unei sume reduse, respectiv 20 000 euro, pentru a asigura influenţarea deciziei judecătorilor.

În context, la 26 mai 2025 Judecătoria Edineţ, sediul Central, a pronunţat o sentinţă prin care avocatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii de trafic de influenţă, în conformitate cu art. 326 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova. Instanţa a dispus următoarele sancţiuni:

1. Pedeapsa cu amendă în valoare de 110 000 lei pentru faptele comise, ca urmare a pretinderii şi primirii unor sume de bani pentru a influenţa procesul decizional al instanţei.
2. Privarea de dreptul de a exercita profesia de avocat pe o perioadă de 2 ani, în vederea sancţionării comportamentului ilegal şi a protejării integrităţii profesiei de avocat.
3. Confiscarea sumelor de bani rezultate din infracţiune, respectiv 5 000 euro, care au fost găsite în posesia inculpatului şi care provin din activitatea infracţională, în conformitate cu măsurile de confiscare specială prevăzute de lege. Aceasta sumă a fost destinată a fi confiscată în folosul statului, pentru a preveni utilizarea ilegală a resurselor financiare şi a descuraja faptele de corupţie.

Speţă: În perioada 2020-2021, un avocat a fost implicat într-o schemă de trafic de influenţă. Astfel, avocatul a pretins şi a primit de la denunţător suma de 9 200 euro. Suma respectivă a fost solicitată pentru a influenţa persoane cu funcţie de demnitate publică din cadrul Procuraturii, pentru a-i determina să adopte soluţii favorabile în cadrul unei cauze penale ce viza falsificarea înscrisurilor şi dobândirea ilicită a unui automobil de către denunţător.

După primirea sumei de 9 200 euro, avocatul a restituit o parte din aceasta, respectiv 1 200 euro, motivând că nu a reuşit să exercite influenţa promisă asupra autorităţilor, având în vedere că ultima decizie ce urma a fi adoptată în cadrul cauzei penale din gestiunea procuraturii nu a fost favorabilă denunţătorului. Astfel, s-a demonstrat că avocatul nu a respectat angajamentele luate faţă de denunţător, ceea ce a consolidat acuzaţiile de trafic de influenţă şi de înşelăciune.

Astfel, la 17 martie 2025, Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani) a pronunţat sentinţa, recunoscând avocatul vinovat de trafic de influenţă, în conformitate cu art. 326 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova. Instanţa de judecată a dispus următoarele sancţiuni:

1. Pedeapsa cu amendă în valoare de 110.000 de lei pentru faptele comise, având în vedere că avocatul a pretins şi primit sume de bani pentru a influenţa autorităţile judiciare şi de aplicare a legii, ceea ce reprezintă o încălcare gravă a normelor de etică profesională şi a legislaţiei anticorupţie.
2. Privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe o perioadă de 2 ani, în conformitate cu reglementările legale privind sancţionarea comportamentelor ilegale şi

ne etice ale profesioniștilor din domeniul dreptului.

3. Confiscarea specială a mijloacelor bănești rezultate din comiterea infracțiunii de trafic de influență, respectiv 9 200 euro, sumă care a fost obținută în mod ilegal de către inculpat și care va fi confiscată în folosul statului. Confiscarea se referă la întreaga sumă de bani primită de avocat, inclusiv la cele 1 200 euro restituiți denunțatorului, aceștia fiind considerați bani proveniți din infracțiuni și, prin urmare, supuși confiscării speciale.

Speță: Pe parcursul lunii ianuarie 2021, un avocat a fost implicat într-un act de trafic de influență. Conform actului de învinuire, acesta a pretins și primit de la clientul său mijloace bănești în sumă totală de 4.500 euro, achitați în mai multe tranșe. Bani au fost solicitați sub pretextul că avocatul ar putea influența persoane publice din cadrul unei procuraturi a municipiului Chișinău, în vederea determinării acestora să adopte o soluție favorabilă în cauza penală în care clientul era vizat pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, scopul urmărit fiind evitarea aplicării măsurii de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În context, la 21 octombrie 2025, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a pronunțat sentința în dosarul penal, dispunând recunoașterea inculpatului în calitate de avocat vinovat de săvârșirea infracțiunii de trafic de influență, prevăzută la art. 326 alin. (1) lit. d) Cod penal al Republicii Moldova. Instanța a aplicat următoarele sancțiuni:

- Pedepsa închisorii pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;
- Privarea dreptului de a exercita profesia de avocat pe o perioadă de 5 ani, în conformitate cu normele legale privind responsabilitatea disciplinară și penală a apărătorilor;
- Confiscarea specială a mijloacelor bănești obținute în urma comiterii infracțiunii, în sumă de 6 750 euro, sumă considerată a proveni în întregime din activitatea infracțională și supusă confiscării în beneficiul statului⁷.

Speță: În octombrie 2021, un avocat a pretins și primit sume de bani pentru a influența judecătorii și procurorii în cadrul unui dosar penal. Avocatul ar fi pretins 1 000 euro pentru a influența un judecător cu atribuții de instrucție, pentru a determina aplicarea unei măsuri preventive mai favorabile clientului său, respectiv arestul la domiciliu în locul arestului preventiv. Mai mult, avocatul a cerut o sumă suplimentară de 5 000 euro, susținând că ar avea influență asupra procurorului din cadrul Procuraturii raionului Glodeni,

Din totalul sumei de 6 000 euro pretinsă, avocatul a primit efectiv 3 000 euro într-o primă tranșă. Restul sumei, respectiv 2 000 euro, urma să fie transmis avocatului după expirarea termenului de atac al sentinței, condiționând astfel plata integrală a sumei în funcție de rezultatul procesului.

În urma investigațiilor efectuate de autoritățile competente și a administrării probelor, avocatul a fost trimis în judecată pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență, prevăzută de art. 326 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova.

La 24 februarie 2023, instanța de judecată a pronunțat sentința în acest caz, fiind recunoscută vinovăția avocatului și dispunerea aplicării:

1. Pedepsă privativă de libertate sub forma unei închisori pe un termen de 3 ani într-un penitenciar de tip semiînchis. Aceasta constituie o sancțiune severă, având în vedere gravitatea infracțiunii de trafic de influență și riscul de a compromite procesul judiciar.

⁷ https://instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/C7E7CB17-0360-40CA-9A90-E6E52D51498D

2. Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita activități profesionale în domeniul dreptului pe o perioadă de 4 ani. Această măsură are rolul de a proteja integritatea profesiilor juridice și de a descuraja orice fapte de corupție în rândul practicienilor dreptului.
3. Confiscarea specială a mijloacelor bănești primite ilegal de la denunțator, respectiv suma de 4 000 euro, care au fost destinate pentru comiterea infracțiunii de trafic de influență. Sumele respective au fost confiscate cu trecerea lor forțată în proprietatea statului, în conformitate cu prevederile legale privind confiscarea produselor infracțiunii, subliniind măsurile adoptate în combaterea corupției și protejarea intereselor statului.

Speță: Un avocat stagiar, a promis, oferit și dat sume de bani unui judecător din cadrul unei judecătoriai din mun. Chișinău, cu intenția de a-l determina să influențeze Comisia pentru examenele de admitere la Institutul Național al Justiției. Conform afirmațiilor inculpatului, judecătorul susținea că ar avea influență asupra membrilor comisiei și că, în schimbul banilor, ar fi facilitat accesul soției inculpatului în cadrul procesului de admitere la studiile pentru funcția de judecător.

Ulterior s-a dovedit că inculpatul a încercat să obțină un avantaj nelegal pentru soția sa, prin intermediul unei influențe ilicite exercitate asupra unei autorități judiciare implicate în procesul de admitere la Institutul Național al Justiției.

Pe 15 mai 2025, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a pronunțat sentința în acest dosar penal, recunoscând vinovăția avocatului stagiar de trafic de influență, conform art. 326 alin. (1/1) din Codul penal al Republicii Moldova. Instanța a stabilit pedeapsa cu amendă în valoare de 125 000 de lei, ca urmare a faptei comise de inculpat, care a încercat să obțină un avantaj ilicit prin oferirea de bani pentru influențarea unui proces administrativ important din cadrul sistemului de justiție.

Speță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a pronunțat o sentință de condamnare pe numele unui avocat, acuzat de două episoade de trafic de influență, precum și pe numele clientului acestuia, găsit vinovat de cumpărare de influență.

În context, avocatul n perioada 2021-2022, avocatul a pretins și a primit suma de 4 000 euro de la un alt client (care ulterior s-a autodenunțat), pentru a influența procurori și judecători, în scopul de a ajuta clientul să evite pierderea dreptului de a conduce, într-un dosar penal privind conducerea sub influența alcoolului.

Totodată, în luna decembrie 2022, avocatul a contactat din nou același client, susținând că poate influența decizia ce urma a fi emisă de judecători într-un alt proces, în care clientul său fusese anunțat în căutare pentru a executa o pedeapsă cu închisoarea. Avocatul a solicitat suma de 4 500 euro pentru a obține anularea deciziei de anunțare în căutare. În februarie 2023, avocatul a primit 2 250 euro, o parte din suma solicitată.

De asemenea, în ianuarie 2023, avocatul a pretins și a primit între 500 și 600 euro pentru a influența funcționarii publici din cadrul unei instituții de stat, astfel încât aceștia să întreprindă măsuri în favoarea avocatului.

În privința avocatului instanța a aplicat o pedeapsă cu închisoare, stabilind un termen de 3 ani, din care un an și șase luni cu executarea în penitenciar, iar restul pedepsei va fi suspendat condiționat pe o perioadă de probă de 2 ani. În plus, avocatul a fost privat de dreptul de a exercita profesia de avocat pe o perioadă de 5 ani.

De asemenea, instanța a dispus confiscarea și trecerea în folosul statului a contravalorii sumei de 6 750 euro, sumă primită de avocat în cadrul activităților de trafic de influență.

Speță: Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a pronunțat, la data de 30 septembrie 2025, o decizie irevocabilă într-o cauză penală vizând acțiunile unui avocat, învinuit de trafic de influență, faptă prevăzută de art. 326 Cod penal al Republicii Moldova.

În context, în anul 2015, avocatul, a pretins și primit suma de 4 500 euro din totalul de 5 000 euro, promițând că va influența judecătoria Curții de Apel Chișinău pentru a adopta o soluție favorabilă într-o cauză penală aflată pe rolul instanței.

În alt caz, din perioada octombrie 2018 – ianuarie 2019, același avocat a pretins 4 500 euro de la o rudă a unei persoane reținute într-un dosar penal și 200 dolari direct de la persoana reținută.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 4 ianuarie 2023, avocatul a fost achitat, instanța reținând că faptele imputate nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de trafic de influență.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024, apelul declarat de procuror a fost respins ca nefondat, iar hotărârea primei instanțe a fost menținută integral.

În urma recursului declarat de acuzatorul de stat, Curtea Supremă de Justiție, examinând cauza în fondul probelor, a constatat că instanțele inferioare au ignorat probe esențiale și au aplicat eronat legea penală, ceea ce a condus la pronunțarea unor soluții nelegale de achitare.

Prin decizia din 30 septembrie 2025, Curtea Supremă de Justiție a dispus:

1. Casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2024 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 4 ianuarie 2023;
2. Pronunțarea unei noi hotărâri, prin care avocatul a fost recunoscut vinovat de comiterea ambelor capete de acuzare de trafic de influență;
3. Liberarea de pedeapsă penală, în temeiul art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, ca urmare a expirării termenului de prescripție a răspunderii penale.

Totodată, instanța supremă a dispus confiscarea din contul condamnatului a sumei de 5 300 euro, corespunzătoare mijloacelor bănești dobândite ilicit, confiscarea sumei de 300 euro, reprezentând produsul infracțiunii și trecerea în contul statului a sumei de 700 euro, recunoscută ca corp delict.

Analiza informațiilor ar indicat spre existența unui fenomen extins și persistent de săvârșire a infracțiunilor de corupție, în special sub forma traficului de influență, prevăzut de art. 326 Cod penal, inclusiv în formele sale agravate. Faptele sunt comise preponderent de avocați sau intermediari care, în mod repetat, au pretins, acceptat ori primit bunuri, mijloace bănești sau alte avantaje patrimoniale, invocând influențe reale sau pretinse asupra judecătorilor, procurorilor, ofițerilor de poliție ori altor persoane publice.

Analiza datelor a evidențiat un număr total de 36 episoade infracționale. Dintre acestea, 27 cauze penale se află în curs de desfășurare, la etapa urmăririi penale, motiv pentru care nu pot fi expuse în versiunea publică, întrucât nu au fost încă finalizate printr-o hotărâre judecătorească. Celelalte 9 cauze penale, soluționate prin hotărâri judecătorești, sunt menționate și prezentate în cadrul publicației.

Din totalul de 36 de episoade infracționale, 5 sunt asociate unor persoane implicate în mod repetat în activități de trafic de influență sau în infracțiuni conexe, aspect care indică repetitivitatea comportamentului infracțional și poate constitui un indicator al persistenței unor conduite asociate faptelor de corupție.

Modul de operare identificat este relativ uniform și se caracterizează prin:

- a) pretinderea unor sume considerabile pentru influențarea soluțiilor judiciare în cauze penale și civile, inclusiv privind măsuri preventive, liberarea condiționată, aplicarea amnistiei sau soluționarea căilor de atac;
- b) utilizarea intermediarilor ori a unor relații simulate cu persoane cu funcție de demnitate publică;
- c) repetarea faptelor pe intervale îndelungate, indicând persistență infracțională și un caracter sistemic al conduitei;
- d) realizarea efectivă a influenței în unele episoade, confirmând existența unor practici ilicite de intervenție în actul de justiție.

Sumele pretinse și primite variază considerabil, de la valori reduse (200 lei) până la valori de ordinul zecilor de mii de euro, depășind în numeroase situații pragurile legale pentru încadrarea în forma agravată. Un caz singular – escrocheria cu prejudiciu de peste 12 milioane lei – evidențiază utilizarea mecanismelor asociate corupției ca mijloc de fraudare a autorității publice locale, ceea ce indică o evoluție a conduitei infracționale dincolo de zona justiției.

Dintre totalul de spețe, 9 cazuri au fost soluționate prin hotărâri judecătorești, se atestă aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege, cu:

- amenzi penale semnificative;
- pedepse cu închisoarea, unele cu executare;
- interdicții de exercitare a profesiei sau funcțiilor publice;
- confiscarea sumelor obținute ilicit.

Aceste soluții judecătorești confirmă materialitatea faptelor și gravitatea fenomenului.

În ansamblu, datele examinate conturează o vulnerabilitate majoră a mediului juridic la practicile de trafic de influență, afectând în mod direct integritatea sistemului judiciar și încrederea publică în actul de justiție. Mecanismele infracționale descrise justifică necesitatea consolidării instrumentelor de prevenire, investigare și sancționare a faptelor de corupție, precum și întărirea standardelor de etică și integritate în profesiile juridice.

Spețele analizate demonstrează că avocatul, prin natura profesiei sale, se află într-o poziție ce presupune interacțiune constantă cu procurori, polițiști și judecători. Această proximitate profesională poate fi interpretată eronat de către unii justițiabili ca o capacitate a avocatului de a influența deciziile judiciare.

Cazurile analizate relevă că unii clienți consideră, în mod greșit, că avocatul deține posibilitatea de a „interveni” asupra autorităților. Această percepție facilitează solicitări ilegale de bani, justificate prin pretinsa existență a unei influențe, generând situații cu risc de înșelăciune și corupție.

Totodată, situațiile documentate indică faptul că mecanismele interne de auto reglementare ale profesiei (etica profesională, supravegherea disciplinară și măsurile preventive) nu reușesc întotdeauna să identifice din timp comportamentele cu risc sporit. Deși cazurile se referă la un

număr limitat de avocați, efectul reputațional asupra întregului corp profesional este unul considerabil, afectând percepția publică asupra integrității profesiei.

Tabelul aferent implicării unor avocați în fapte de corupție				
Tip faptă	Articol(e) CP	Suma implicată	Persoane vizate / influențate	Elemente esențiale
Trafic de influență (complicitate)	art. 42 alin. (2); art. 326 alin. (3) lit. a)	Sume multiple (total 299 400 lei confiscat)	Judecători și procurori implicați într-un dosar penal	Pretindere și primire de bani pentru influențarea soluțiilor în dosar; condamnat cu amendă 250 000 lei, interdicție 5 ani, confiscare 299 400 lei.
Trafic de influență (agravat)	art. 326 alin. (3) lit. a)	8 000 € + 5 000 € + 1 500 €	CA Chișinău; Jud. Chișinău – Ciocana	Solicită și primește sume mari pentru influențarea magistraților privind recurs penal și aplicarea amnistiei; amendă 300 000 lei, interdicție 4 ani, restricție
Trafic de influență	art. 326 alin. (1)	30 000 € preținși → 20 000 € conveniți → 5 000 € primiți	Judecători într-un dosar penal	Pretinde bani pentru obținerea unei achitări; 5 000 € primiți sub control CNA; amendă 110 000 lei, interdicție 2 ani, confiscare 5 000 €.

6.3 Administratori de insolvabilitate.

Implicarea unor administratori autorizați ai insolvabilității din Moldova în acte de corupție subminează încrederea în procedurile de restructurare și atrage sancțiuni penale severe pentru acte de corupție.

În context, actele de corupție comise de unii administratori ai insolvabilității din R. Moldova compromis grav eficiența procedurilor de faliment și transformă o profesie menită să asigure echitatea economică într-o sursă de vulnerabilitate sistemică..

Cazurile practice prezentate în continuare ar reflecta principalele vulnerabilități aferente administratorilor de insolvabilitate, evidențiind unele situații concrete în care aceștia au figurat în acte de corupție și alte infracțiuni conexe.

Cazul de remitere în instanța de judecată - Administrator de insolvabilitate acuzat de escrocherie și abuz de serviciu.

Speța 1: În anul 2023, un administrator de insolvabilitate a fost deferit justiției pentru comiterea a două infracțiuni: escrocherie (art. 190 alin. (5) din Codul Penal) și abuz de serviciu (art. 335 alin.

(1) din Codul Penal). Inculpatul ar fi abuzat de atribuțiile sale legale în calitate de administrator al unei proceduri de insolvabilitate, provocând un prejudiciu estimat la 1,3 lei. Faptele au fost comise în perioada în care inculpatul a gestionat procedura de insolvabilitate a unui agent economic, abuzând de poziția sa pentru a obține foloase necuvenite.

Speța 2: La data de 13 ianuarie 2020, în baza unei plângeri depuse de către reprezentanții unei Cooperative agricole aflate în proces de insolvabilitate, organele de urmărire penală au dispus pornirea urmăririi penale în privința unui administrator al procesului de insolvabilitate, desemnat în această calitate în temeiul ordinului Ministerului Justiției și al autorizației, eliberată de același minister.

Administratorul de insolabilitate ar fi organizat licitații fictive pentru vânzarea bunurilor Cooperativei, aflate în patrimoniul entității supuse procedurii de insolabilitate, și ar fi înstrăinat aceste bunuri cu încălcarea prevederilor legale care reglementează procedura de valorificare a activelor debitorilor. Conform estimărilor efectuate de către organele de urmărire penală și de către expertul financiar desemnat în cauză, prejudiciul cauzat Cooperativei a fost evaluat la suma totală de 1,3 milioane lei.

În cadrul urmăririi penale au fost administrate probe scrise, contabile și testimoniale, fiind audiați martori, reprezentanți ai creditorilor și persoane implicate în procesul de licitație. De asemenea, au fost examinate documentele contabile și actele aferente procedurii de insolabilitate, inclusiv procesele-verbale ale licitațiilor presupus fictive.

Ca urmare a investigațiilor, organul de urmărire penală a constatat existența indiciilor privind comiterea faptelor de escrocherie și abuz de serviciu, prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 335 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 42 alin. (2) Cod penal (participație la infracțiune).

Administratorul procesului de insolabilitate al unei Cooperative agricole, a fost supus unei proceduri penale pentru fapte de escrocherie și abuz de serviciu, în legătură cu preținse licitații fictive și înstrăinarea ilegală de bunuri.

Speta 3: Potrivit paginii web a Ministerului Justiției a Republicii Moldova, Ordinul privind încetarea activității unui administrator autorizat.

În temeiul prevederilor art. 39 alin. (1) lit. f), alin. (3) și art. 40 din legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați, precum și în baza informațiilor oficiale parvenite din partea instanțelor judecătorești privind condamnarea definitivă a unui administrator, Ministerul Justiției constată următoarele că prin sentința pronunțată de instanța competentă, rămasă irevocabilă, persoana vizată, deținător al calității de administrator autorizat al insolabilității, a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni comise cu intenție.

Analiza cazurilor privind activitatea administratorilor de insolabilitate, evidențiază existența unor vulnerabilități sistemice în gestionarea procedurilor de insolabilitate, concretizate în fapte de abuz de serviciu, înșelăciune, trafic de influență și administrare frauduloasă a bunurilor debitorilor și anume:

- înstrăinarea mai multor bunurilor imobile din proprietatea întreprinderilor aflate în procedura de insolabilitate/debitori;
- favorizarea anumitor entități în detrimentul creditorilor;
- provocarea prejudiciilor de milioane lei, urmare a gestionării procedurii de insolabilitate a unor agenți economici;
- atragerea întreprinderilor în proceduri de insolabilitate întru obținerea unor beneficii materiale și/sau a unor onorarii exagerate
- organizarea licitațiilor posibil fictive, întru înstrăinarea bunurilor aflate din proprietatea întreprinderii aflată în insolabilitate;
- încălcarea prevederilor legale care reglementează procedura de valorificare a activelor debitorilor.

În mai multe situații au fost identificate înstrăinări ilegale de imobile fără evaluare și fără informarea creditorilor, validări nelegale de creanțe, blocări abuzive ale conturilor societăților și înstrăinări nejustificate de active, cu prejudicii ce variază de la 1,33 milioane lei până la peste 7,6 milioane lei, iar în alte cazuri fiind afectați peste 15 milioane lei prin măsuri nelegale.

Pe lângă aceste acțiuni individuale, au fost identificate și activități posibil concentrate concertate ale unor administratori și juriști, care combinau abuzul de putere cu trafic de influență și acțiuni similare schemelor de preluare ostilă („raider”), ceea ce indică o vulnerabilitate ridicată a domeniului la practici infracționale coordonate. Unele dosare au fost remise în instanță, iar altele au condus la măsuri preventive severe, inclusiv rețineri și arestări. Există și cauze care s-au finalizat prin achitare, ceea ce arată dificultatea probării faptelor economice complexe.

De asemenea, în cazul unui administrator condamnat definitiv, Ministerul Justiției a dispus încetarea calității de administrator autorizat, ceea ce confirmă funcționarea parțială a mecanismelor administrative de control profesional.

În concluzie, datele reflectă un nivel ridicat de risc de corupție și abuz în cadrul procedurilor de insolabilitate, afectând interesele creditorilor, mediul de afaceri și încrederea publică în instituțiile statului. Situația relevă necesitatea consolidării mecanismelor de supraveghere, control și integritate în activitatea administratorilor de insolabilitate, precum și a sancționării ferme a faptelor ce periclitează buna desfășurare a procedurilor judiciare.

Tabelul aferent unor administratori autorizați vizați în acte penale				
Tipul cauzei	Persoane vizate	Infracțiuni	Fapte esențiale	Prejudiciu
Remitere în instanță	Administrator insolabilitate	Art. 190 alin. (5); art. 335 alin.	Abuz în gestionarea procedurii; obținerea de foloase necuvenite	1,3 mil. lei
Reținere	3 administratori + jurist	Art. 327 alin. (2) lit. b ¹); art. 326 alin.	Activitate concertată; trafic de influență; acțiuni tip „raider”	n/s

CONCLUZII

1. Cadrul normativ și alinierea la standardele internaționale

Republica Moldova dispune de un cadru legislativ funcțional în domeniul recuperării bunurilor infracționale, aliniat obiectivelor Obiectivului de Dezvoltare Durabilă 16.4, Directiva UE 1260 din 24.04.2024 privind recuperarea și confiscarea activelor și standardelor internaționale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Normele naționale prevăd măsuri eficiente de confiscare specială și extinsă, mecanisme de asigurare a bunurilor și proceduri de executare silită, vizând reducerea fluxurilor financiare ilicite și consolidarea integrității sistemului economic și juridic.

Cu toate acestea, eficiența aplicării practice a acestor reglementări este limitată de vulnerabilități sistemice, manifestate prin disimularea provenienței bunurilor, utilizarea de persoane interpușe, entități juridice paravan și fluxuri financiare complexe, inclusiv transfrontaliere.

2. Rolul persoanelor care practică activitate profesională în sectorul justiției prin prisma recuperării bunurilor infracționale

Avocații, administratorii de insolabilitate și executorii judecătorești joacă un rol central în arhitectura recuperării bunurilor infracționale. Totuși, statutul lor profesional și compatibilitatea activităților generează zone de opacitate patrimonială, exploatate pentru ascunderea beneficiarului efectiv și evitarea controlului fiscal sau penal.

Conform Legii nr. 308/2017, aceste profesii sunt integrate în sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, fiind entități raportoare și supuse unui regim complex de supraveghere. Extinderea obligațiilor de raportare este justificată de riscurile sporite asociate gestionării bunurilor și fluxurilor financiare, însă aplicarea acestora trebuie aplicată proporțional, în special pentru avocați, pentru a respecta secretul profesional și dreptul la apărare.

Datele statistice indică un nivel redus de raportare din partea profesiilor vizate, subliniind necesitatea consolidării culturii de conformitate și a cooperării cu Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (SPCSB).

3. Sistemul onorariilor și impactul asupra transparenței

Analiza comparativă a regimului onorariilor între Republica Moldova și România evidențiază diferențe majore:

- Republica Moldova: grad ridicat de flexibilitate și libertate contractuală, onorariile stabilindu-se prin negociere sau recomandări profesionale neobligatorii. Această adaptabilitate poate crea riscuri de lipsă de uniformitate și transparență.
- România: reglementare strictă cu grile minime și maxime pentru executori judecătorești și administratori/lichidatori, asigurând predictibilitate, transparență și control jurisdicțional, reducând riscul practicilor neuniforme.

Concluzia este că sistemul moldovenesc favorizează flexibilitatea, dar compromite securitatea juridică și echitatea remunerării profesiilor juridice.

4. Vulnerabilități în activitatea executorilor judecătorești

Datele analizate pentru perioada 2023–2025 relevă unele vulnerabilități sistemice în activitatea executorilor judecătorești, generate de combinarea statutului de profesie independentă cu atribuții de interes public. Exemplele includ: trafic de influență, abuz în serviciu și delapidare a averii străine, cu prejudicii financiare semnificative și condamnări definitive.

Datele ANI și rapoartele Transparency International indică:

- Neconcordanțe în declarațiile de avere;
- Conflicte de interese generate de relații familiale în sistemul judiciar;
- Deficiențe în mecanismele de prevenire, monitorizare și control al integrității profesionale.

Acestea subliniază necesitatea consolidării verificărilor de integritate și aplicării ferme a legislației penale și disciplinare.

5. Vulnerabilități în rândul avocaților și administratorilor de insolabilitate

Avocații:

- Implicați frecvent în trafic de influență, vizând influențarea judecătorilor, procurorilor și altor funcționari publici;
- Impunerea și primirea repetată a sumelor de bani indică un caracter sistemic al fenomenului;
- Instanțele aplică sancțiuni penale și complementare severe (confiscări, amenzi, interdicția de a exercita profesia).

Administratorii/lichidatorii de insolabilitate:

- Abuzuri frecvente, inclusiv preluări ilegale de active, vânzări neautorizate și blocarea conturilor;
- Prejudicii semnificative pentru creditori și entități urmărite (între 1,3 și peste 15 milioane lei);
- Dificultăți în probarea infracțiunilor, ceea ce subliniază complexitatea fraudelor;
- Măsuri administrative existente sunt parțial funcționale, necesitând supraveghere mai strictă și sancțiuni eficiente.

1. Recomandări aferente consolidării integrității și transparenței în profesia de avocat

a) Respectarea eticii și transparenței profesionale

- Implementarea unor proceduri interne stricte de due diligence, mai ales în tranzacții complexe sau cu risc ridicat de spălare de bani.
- Înregistrarea și documentarea tuturor consultărilor și tranzacțiilor în cadrul dosarelor, pentru a asigura trasabilitatea deciziilor.
- Respectarea strictă a obligațiilor de raportare către SPCSB, acolo unde legea permite, fără a compromite secretul profesional.

b) Formare profesională continuă

- Participarea la cursuri de prevenire a spălării banilor, fraudelor și corupției, adaptate specific profesiei de avocat.
- Traininguri privind detecția operațiunilor financiare suspecte și identificarea persoanelor/intermediarilor folosiți pentru disimularea patrimoniului.

c) Integritate și responsabilitate

- Excluderea riscului de implicare în scheme de trafic de influență prin instituirea unor coduri interne de conduită și controale reciproce în cabinetele de avocatură.
- Colaborarea proactivă cu autoritățile în investigarea infracțiunilor economico-financiare, prin furnizarea de informații și documente relevante.
- Consolidarea integrității profesionale a avocaților și prevenirea riscurilor de corupție inclusiv prin alinierea acestei categorii profesionale la principiile de transparență și responsabilizare în privința declarării averii și intereselor personale.

2. Recomandări aferente consolidării integrității și transparenței în activitatea executorilor judecătorești

a) Consolidarea transparenței

- Publicarea periodică a rapoartelor de activitate și a valorii bunurilor executate, cu respectarea reglementărilor privind protecția datelor.
- Implementarea unui sistem digital de monitorizare a procedurilor de executare, care să permită verificarea rapidă a legalității acțiunilor.

b) Control intern și integritate

- Introducerea de audituri interne periodice pentru verificarea respectării legislației și integrității activității.
- Mecanisme stricte de evitare a conflictelor de interese, inclusiv verificări ale relațiilor familiale și profesionale care ar putea influența procedurile de executare.
- Examinarea oportunității a includere profesiei de avocat ca subiect al Legii 133/2016, în vederea consolidării transparenței, prevenirii conflictelor de interese, asigurării integrității profesionale și diminuării riscurilor de implicare în acte de corupție și alte infracțiuni.
- Consolidarea integrității profesionale a executorilor judecătorești și prevenirea riscurilor de corupție inclusiv prin alinierea acestei categorii profesionale la principiile de transparență și responsabilizare în privința declarării averii și intereselor personale.

c) Colaborare interinstituțională

- Participarea activă la investigații financiare paralele, oferind date relevante pentru identificarea beneficiarului efectiv al bunurilor.
- Cooperare constantă cu SPCSB, ANI, procuratură și instanțe pentru prevenirea abuzurilor și fraudelor.

3. Recomandări aferente consolidării integrității și transparenței în activitatea administratorilor / lichidatorilor de insolabilitate

a) Proceduri de gestionare și control

- Implementarea unui plan de acțiune standardizat pentru fiecare caz de insolvență, care să prevină manipularea sau vânzarea abuzivă a bunurilor.
- Crearea unui sistem de raportare transparentă a activelor și pasivelor, verificat de entități independente sau auditori autorizați.

b) Integritate și responsabilitate profesională

- Respectarea strictă a regulilor privind evitarea folosirii funcției pentru foloase personale, cu sancțiuni clare pentru abateri.
- Colaborarea cu autoritățile pentru investigații financiare complexe în cazurile de fraudă sau preluări ilegale.
- Consolidarea integrității profesionale a administratorilor de insolabilitate și prevenirea riscurilor de corupție inclusiv prin alinierea acestei categorii profesionale la principiile de transparență și responsabilizare în privința declarării averii și intereselor personale.

c) Educație și formare profesională

- Participarea la cursuri de etică, legislație antifraudă și prevenire a conflictelor de interese.
- Acces la ghiduri și proceduri standard pentru gestionarea cazurilor cu risc ridicat de disimulare a averii și fraude în insolvență.

Direcția analitică